

TÜRKİYE İŞ KURUMU

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

MERSİN İLİ

2022 YILI SONUÇ RAPORU

2022 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

MERSİN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

MERSİN İLİ 2022 YILI SONUÇ RAPORU

Hazırlayan:

Ferize ESKİOCAK

İstatistikçi

ÖNSÖZ

İşsizlik sorunu, tüm ülkelerin karşılaştığı ekonomik, sosyolojik ve aynı zamanda psikolojik tarafları olan çok yönlü bir problemdir. Teknoloji ve iletişim alanında yaşanan gelişmeler, dijitalleşme, yapay zekâ, internet tabanlı işlemlerin yaygınlaşması ve e-ticaretin gün geçtikçe artması çalışma alışkanlıklarını değiştirmektedir. Hızla artan dünya nüfusu ve uluslararası göç ile dünyanın çeşitli bölgelerinde ekonomik, finansal ve doğal kaynakların paylaşımı ve yönetilmesi konularında ortaya çıkan jeopolitik belirsizlikler, küresel piyasalarda dalgalanmalara sebep olmaktadır. Bu durum işgücü piyasalarını ve işsizlik oranlarını derinden etkilemektedir.

İşgücü piyasasının en etkili kurumu olan İŞKUR, istihdamın korunması ve işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle, istihdam politikalarının oluşturulmasında önemli görevler üstlenmektedir. İŞKUR hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda iş arayanlar ve işverenlere yönelik birçok hizmeti bir arada sunmaktadır. İşsizlik sorunu ile daha etkin bir mücadele ve işgücü piyasalarının doğru şekilde yönetilmesi için işgücü piyasasının durumunun periyodik olarak izlenmesi, arz ve talep verilerinin değerlendirilmesi, sorunların ve ihtiyaçların

en doğru şekilde analiz edilmesi gerekmektedir. Kurumumuz, işgücü piyasası verilerini bir araya getirip analiz etme ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli faaliyetler gerçekleştirmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması ile çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgilere ulaşılmıştır. İletişim kurulan işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenmiştir. Mersin ilinde 18 Nisan- 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında 1.868 işletme ile temasa geçilerek veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler ve Kurumumuz verileri kullanılarak hazırlanan İşgücü Piyasası Analiz Raporu, İl düzeyinde işgücü piyasasına ilişkin birçok veri ve analizi içermekte olup, bu yönüyle de tüm ekonomik ve sosyal taraflara genel bir rehber olma özelliği taşımaktadır. Rapor kitabının hazırlanmasında emeği geçen Mersin Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü personeli ile çalışmaya katkı sağlayan tüm taraflara teşekkür eder, eserin ilimize ve tüm kullanıcılara faydalı olmasını dilerim.

Mustafa KUTLU

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	ii
TABLolar LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	vi
KISALTMALAR	vii
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER	5
1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ	5
1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ.....	6
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI	7
1.3.1. Açık İş İlanları.....	7
1.3.2. İşe Yerleştirmeler.....	8
1.3.3. Kayıtlı İşsiz	10
1.3.4. Aktif İşgücü Programları	11
1.3.5. İşsizlik Ödeneği	15
İKİNCİ BÖLÜM İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	17
2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	19
2.2. AÇIK İŞLER	32
2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	40
2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ	44
2.4.1. Net İstihdam Değişimi	44
2.4.2. Teknolojik Dönüşümün İstihdama Etkisi	47
SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	49
KAYNAKÇA.....	54
EK: 2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU	55

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: 2021 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri	5
Tablo 2: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK İşyeri İstatistikleri.....	6
Tablo 3: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri	7
Tablo 4: 2022 yılında (Ocak-Eylül) Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler.....	8
Tablo 5: 2022 yılında (Ocak-Eylül) İşe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler	10
Tablo 6: Yıllar İtibariyle MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları	14
Tablo 7: 2022 Yılı Ocak-Eylül Dönemi AİP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)	14
Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı	19
Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	29
Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	30
Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı	32
Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	35
Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları.....	36
Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları	37
Tablo 15: Açık İş En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası	38
Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler	39
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları.....	40
Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek.....	42
Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi	45
Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi	46
Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler	46
Tablo 22: İşverenlerin Teknolojik Dönüşüm Sonucu İstihdam Beklentileri	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları	8
Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları	9
Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları	11
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları	16
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı.....	21
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%).....	22
Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı	23
Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)	24
Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı.....	25
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı	26
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%).....	27
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)	27
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı.....	28
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri	29
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi.....	33
Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....	34
Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı	35
Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı.....	41
Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri	42

KISALTMALAR

AİP	Aktif İşgücü Programları
ÇSGB	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
ILO	Uluslararası Çalışma Örgütü
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
NÜD	Nakdi Ücret Desteği
SGK	Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

Tüm dünya genelinde pandemi nedeniyle 2020 ve 2021 yılları olağan dışı geçti. İşgücü talebinde ve işgücü arzında eş zamanlı yaşanan daralmanın ardından 2022 yılı işgücü piyasalarının, ülke ve sektör bazında farklılıklar olsa da, toparlandığı bir yıl olmaktadır.

İşgücü piyasalarındaki toparlanmanın aksine küresel ekonomideki baskı 2022 yılında artmaya devam etmiştir. Ukrayna ve Rusya savaşının etkileri, enerji fiyatlarındaki artış tüm ekonomiler üzerindeki riskleri arttırdı. Enflasyon oranları rekor düzeye çıkmışken yaşam maliyetleri oldukça yükseldi. Salgın sonrası yaşanan ekonomik sorunlar nedeniyle küresel ölçekte sosyo-ekonomik kırılganlıklar artmıştır. Yaşanan ekonomik sorunların, işgücü piyasalarındaki toparlanmayı dünya genelinde kısmen geciktirdiği söylenebilir.

Türkiye ise büyüme, dış ticaret ve işgücü açısından birçok ülkeden olumlu yönde ayrılmaktadır. 2021 yılının ikinci yarısından itibaren yaşanan normalleşme sürecinin özellikle hizmet sektöründe olumlu etkileri gözlenmiştir. Artan ihracat ile gelişen sanayi sektörünün öncülüğünde ülkemiz 2022 yılının ikinci çeyreğinde yüzde 7,6 oranında büyümüştür. Güçlü büyümenin etkisi ile 2022 yılında istihdamda rekor seviyelere ulaşıldı. İşsizlik oranı ise tek haneli seviyelere geriledi.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. İşgücü piyasasının arz yönüne ilişkin veriler ülkemizde ÇSGB, İŞKUR, TÜİK ve SGK gibi kurumların idari kayıtları ve istatistikleri aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücü piyasasının ülke genelini kapsayan ve en temel veri kaynağı olan Hanehalkı işgücü anketi TÜİK tarafından düzenli olarak gerçekleştirilmektedir. Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin haber bültenleri kamuoyunda yakından takip edilmektedir.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin en temel veriler ise İŞKUR'un idari kayıtları ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması ve açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının arz ve talep boyutunu birlikte analiz etmek amacıyla hazırlanan bu rapor, Mersin İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir.

2022 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında ilimizde 1.868 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde toplam 17 sektör

araştırma kapsamında yer almaktadır. Mersin ilinde 20+ istihdamlı şletmeler için toplam çalışan sayısı 157.180 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bazında ise 117.347 çalışan erkeklerden, 39.383 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Mersin ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,9 olup, Mersin ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin “Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar” meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 692 kişilik açık iş mevcuttur. Mersin ilinde en fazla açık işi olan ikinci meslek grubu; “Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar” meslek grubudur. İl genelinde açık işlerin içinde herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmeyen açık işlerin payı yüzde 37,5 düzeyindedir.

Mersin ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Mersin ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Garson mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise El ve Makine dikişçisi(Genel) mesleği takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada “Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması” yer almaktadır.

Türkiye genelinde şletmelerin yüzde 18’i bir yıl sonrası için en az bir meslekte net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Mersin ilinde net istihdamın artacağını ngren işverenlerin oranı ise yüzde 13,1 seviyesindedir. Öte yandan en az bir meslekte net istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 1,7 iken bu oran Mersin ilinde yüzde 1,6 düzeyindedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla İşgücü Piyasası Araştırması Mersin İli 2022 Yılı Sonuç Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Kovid salgınıyla geçen 2020 ve 2021 yıllarının ardından Dünya ekonomileri, enflasyonist baskı ve risklerin oldukça yükseldiği bir döneme girmiştir. Tüm Dünya ülkelerinde salgının sosyo-ekonomik etkileri ağır bir şekilde gözlenmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü ILO, 2022’de küresel toplam çalışma saatinin, salgın öncesi dönemin yaklaşık %2 altında kalacağını öngörmektedir; bu da 52 milyon tam zamanlı işe eşdeğer bir açığa karşılık gelmektedir.

Pandemi öncesindeki performansa dönüş, dünyanın büyük bölümü için gelecek yıllarda da muhtemelen ulaşılamaz olacaktır. Ülkemizde ise 2021 yılının ikinci yarısından itibaren atılan normalleşme adımları ile birlikte salgın nedeniyle işgücü piyasasında oluşan olumsuz etkiler giderilmiştir. Özellikle Turizm, Konaklama ve Yiyecek sektörlerinde normalleşme adımlarının etkisi ile canlanma gözlenmiştir. İşgücü piyasasına ilişkin talep yönlü veriler, sektör özelinde incelenmelidir. Gelecek dönem istihdam politikalarının şekillenmesi için İşgücü Piyasası Araştırmasına ait veriler oldukça önem arz etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırması Mersin İli 2022 Yılı Sonuç Raporu; işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu analiz etmekte ve işverenlerin gelecek döneme ilişkin beklentilerini ortaya koymaktadır. Politika yapıcılar ve yerel yönetimler tarafından işgücü piyasası ile ilgili kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ile projelerin etkinliğinin artırılması noktasında 2022 yılı araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Mersin İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacağı düşünülen önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işverenlerin ve işgücünün; piyasaya sundukları emeğin ve piyasadaki beklentilerinin iyi analiz edilmesi politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Sonrasında, bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyileştirmek ve işgücü politikalarını bu dengenin sürdürülebilir olmasını sağlayacak şekilde tesis etmek oldukça önemlidir.

Türkiye’de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR’dur. İşgücü Piyasası Araştırmalarına ait sonuçlar yalnızca İŞKUR’a değil, Türkiye’de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. Pandemi sonrası araştırmanın 2022 yılı saha çalışması hibrit yöntemle (yüz yüze, elektronik ortamda veya telefonla görüşülerek) gerçekleştirilmiştir. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif

istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Araştırması aracılığıyla işverenlerle görüşerek, işgücü talebine ilişkin doğrudan işverenlerden elde ettiği bilgiyi kamuoyu ile paylaşmaktadır.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar İl Müdürlükleri ve Hizmet Merkezlerimiz tarafından 2007 yılından itibaren düzenli olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2022 yılı için Mersin ilinde 18 Nisan-27 Mayıs 2022 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan ilimizin İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu hazırlanmıştır. Raporla birlikte İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Mersin ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI GENEL VERİLER

1.1. TÜİK BÖLGESEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

TÜİK tarafından düzenli olarak uygulanmakta olan Hanehalkı İşgücü Anketi istihdam edilenlerin iktisadi faaliyet, meslek, işteki durum ve çalışma süresi hakkında; işsizlerin ise, iş arama süresi ve aradıkları meslek ve benzer özellikleri hakkında bilgi derlemek amacıyla uygulanmakta olup, ülkedeki işgücü piyasasının özellikleri hakkında bilgi veren (arz yönüyle) temel veri kaynağıdır. 2013 yılı ve öncesinde il düzeyinde işgücü istatistikleri elde edilirken, sonrasında Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması kapsamında 1. ve 2. düzeyde bölgesel istatistikler elde edilmektedir. 2014 yılından itibaren bölgesel düzeyde elde edilen istatistikler yıllık olarak TÜİK'in internet sitesinde yayınlanmaktadır. 2023 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Tablo 1: 2021 Yılı TÜİK Bölgesel İşgücü Göstergeleri

TR62 (Adana, Mersin)	Toplam	Kadın	Erkek
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus (Bin Kişi)	3.137	1.593	1.543
İşgücü (Bin Kişi)	1.579	499	1.080
İstihdam edilenler (Bin Kişi)	1.371	414	957
İşsiz (Bin Kişi)	208	85	123
İşgücüne dahil olmayan nüfus (Bin Kişi)	1.558	1.094	463
İşgücüne katılma oranı (%)	50,3	31,3	70
İstihdam oranı (%)	43,7	26	62
İşsizlik oranı (%)	13,2	17,1	11,4

Mersin ilinin dahil olduğu 2. Düzey Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması TR62 (Adana, Mersin) olarak tanımlanmıştır. Tablo 1’de yer alan verilere göre bölgemizde 15 ve üzeri yaştaki nüfus 3.137 milyon kişi iken işgücü katılma oranı yüzde 50,3 seviyesindedir. 2020 yılına oranla işgücüne katılma oranı yüzde 3,4 artmıştır. İşsizlik oranı ise 2021 yılında bölgemizde yüzde 13,2 olarak gerçekleşmiştir.

1.2. SGK SİGORTALI VE İŞYERİ GÖSTERGELERİ

Sosyal Güvenlik Kurumu her ay düzenli olarak sigortalı istatistiklerini yayınlamaktadır. Bu istatistikler kapsamında illere ait detaylı sigortalı sayıları ve 4a sigortalı çalışanı olan işyeri sayıları elde edilmektedir.

Tablo 2: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK İşyeri İstatistikleri

İşyeri Büyüklüğü	İşyeri Sayısı	Sigortalı Sayısı
1 Kişi	16.271	16.271
2-3 Kişi	12.349	29.434
4-6 Kişi	7.027	33.400
7-9 Kişi	2.651	20.698
10-19 Kişi	2.856	37.996
20-29 Kişi	900	21.228
30-49 Kişi	588	22.258
50-99 Kişi	397	26.813
100-249 Kişi	263	39.746
250-499 Kişi	57	19.348
500-749 Kişi	17	10.386
750-999 Kişi	5	4.439
1000+ Kişi	6	34.176
Toplam	43.387	316.193

Ülkemizde 4a zorunlu sigortalı istihdam eden işyerleri çalışan sayısına göre incelendiğinde 1-9 çalışanı olan işyerlerinin oldukça yoğun olduğu gözlenmiştir. Benzer durum 81 ilimizde gözlenmektedir.

Mersin ilinde 2022 Temmuz dönemi SGK verilerine göre zorunlu 4a sigortalı istihdam eden işyeri sayısı 43.387 seviyesindedir. Bu işyerlerinde toplam 316.193 4a sigortalı çalışan istihdam edilmektedir. 1-9 arası çalışanı olan işyerlerinin ilimizdeki oranı yüzde 88,3 düzeyindedir. İlimizde 100 ve üzeri çalışanı olan işyeri sayısı 348 iken bu işyerlerinde toplam 108.095 çalışan istihdam edilmektedir.

Tablo 3: 2022 Yılı Temmuz Ayı SGK Sigortalı İstatistikleri

Gösterge	Sayı/Tutar
İşyeri Sayısı	43.387
Kamu	680
Özel	42.707
Sigortalı Sayısı	316.193
Kamu	31.644
Özel	284.549
Erkek	229.834
Kadın	86.359
Ortalama Aylık Kazanç	₺ 10.120,7
Kamu	₺ 11.638,1
Özel	₺ 9.943,4
Erkek	₺ 10.618,9
Kadın	₺ 8.779,6

Mersin ilinde 2022 Temmuz ayı itibariyle bildirimi yapılmış 4a zorunlu sigortalı sayısı toplam 316.193 kişi iken kadın sigortalı sayısı ise 86.359 düzeyindedir. İlimizde kamuda istihdam edilen 4a zorunlu sigortalı oranı yüzde 10,0 iken özel sektörün payı yüzde 90,0 seviyesindedir. 4a zorunlu sigortalıların sigorta primine esas aylık ortalama kazancı 10.120,7 TL'dir. 2022 Temmuz ayı itibariyle erkek sigortalıların ortalama kazancı ilimizde kadınların kazancından yüksektir.

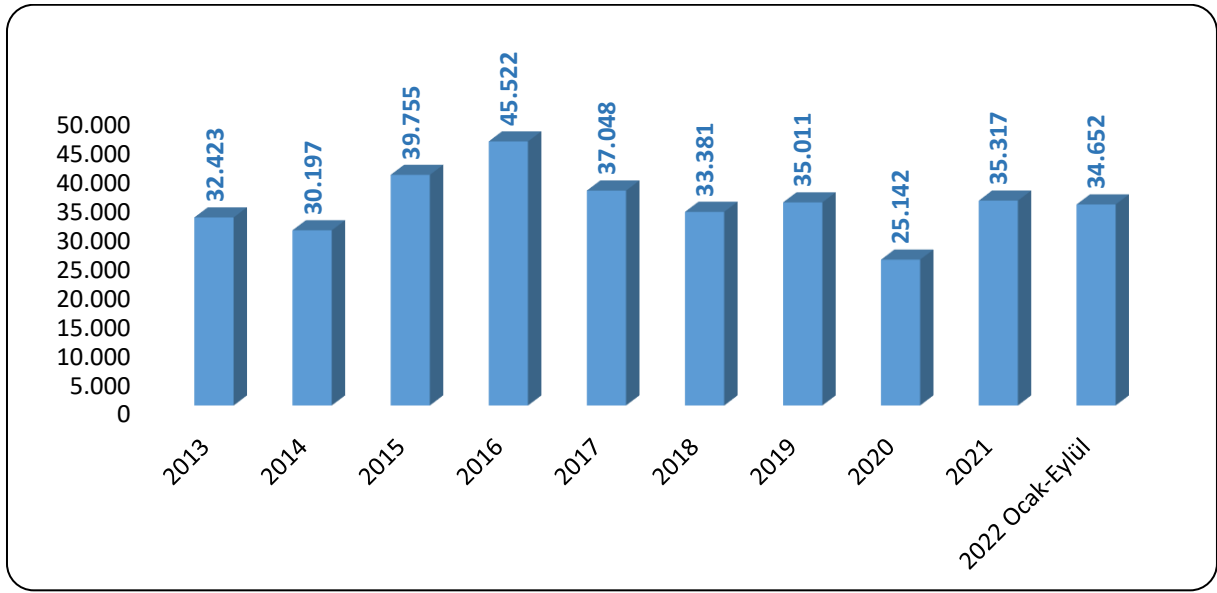
1.3. İŞKUR İDARİ KAYITLARI

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlesine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden oluşmaktadır. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu ve meslek bilgisi gibi oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

1.3.1. Açık İş İlanları

Açık işler; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllar İtibariyle İŞKUR Açık İş Sayıları

Tablo 4: 2022 yılında (Ocak-Eylül) Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	6.721
İnşaat İşçisi	5.636
Konfeksiyon İşçisi	3.498
Beden İşçisi (İnşaat)	1.673
Reyon Görevlisi	1.497
Garson (Servis Elemanı)	1.007
Satış Danışmanı / Uzmanı	803
Paketleme İşçisi	639
Temizlik görevlisi	492
Ön Muhasebeci	456

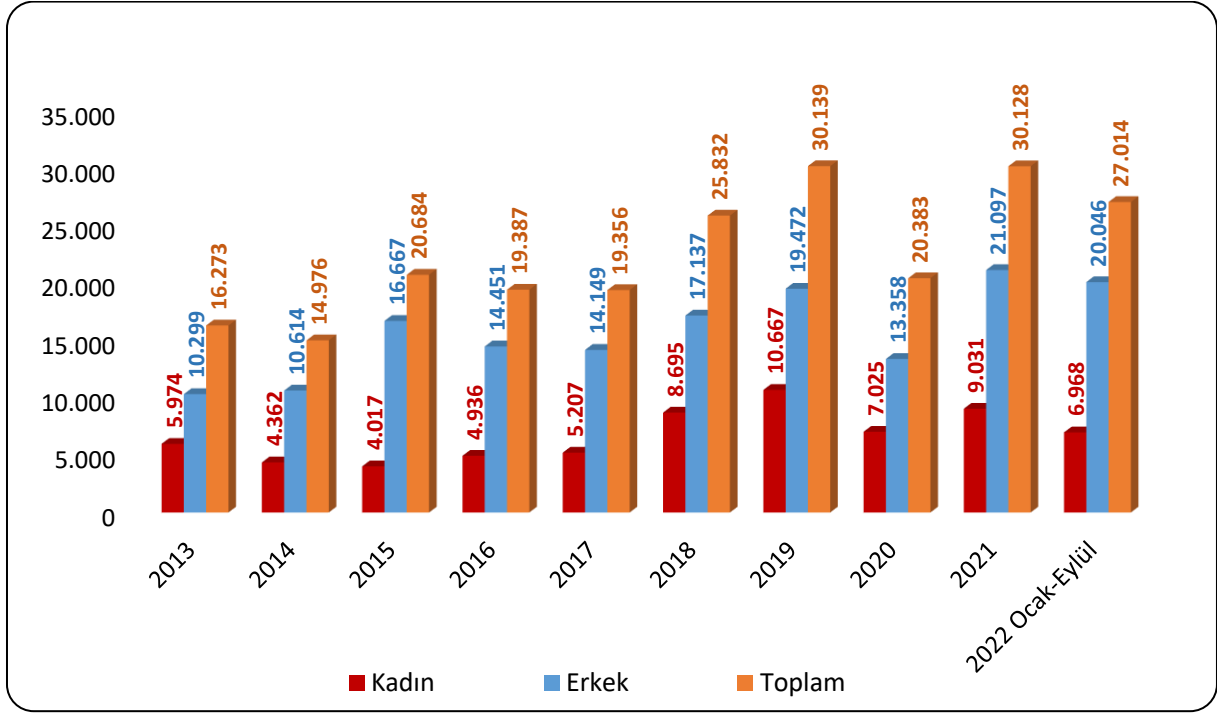
Mersin ilinde 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde 34.652 kişilik açık iş ilanı, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 6.721 açık iş ile Beden İşçisi(Genel) mesleği bulunmaktadır. Toplam açık iş sayısı içerisinde bu mesleğin payı yüzde 19,4 seviyesindedir. Bu mesleği İnşaat İşçisi ve Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir.

1.3.2. İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını ve işgücü piyasasındaki önemini büyük ölçüde arttırmıştır. Çalışma isteği olan her bireyin uygun bir işe yerleştirilerek istihdamda yer alması, sosyal içerme ve sosyal refahın önemli bir faktörüdür. Pandemi döneminde özellikle işgücü

piyasasındaki daralmadan kaynaklı kurumun Türkiye geneli işe yerleştirme istatistiklerinde azalma gözlenirse de, normalleşmeyle birlikte istihdama aracılık hizmetlerimizde toparlanma gözlenmiştir. Şekil 2’de yıllar itibariyle Kurumun Mersin ilinde işe yerleştirmeye aracılık sayıları görülebilmektedir.

Şekil 2: Yıllar itibariyle İŞKUR işe yerleştirme sayıları

İŞKUR’un; işgücü piyasasını yakından takip ederek yerel ve ulusal düzeyde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır. İlimizde 2022 yılının Ocak-Eylül döneminde 27.014 işe yerleştirme yapılmıştır. İşe yerleşmesine aracılık edilenler içinde kadınların payı yüzde 25,8 seviyesindedir. 2022 yılı sonunda işe yerleştirme rakamlarının 2021 yılına göre daha yüksek olması beklenmektedir.

Tablo 5: 2022 yılında (Ocak-Eylül) işe yerleştirme sayısı en yüksek olan meslekler

Meslek	İşe Yerleştirme Sayısı
İnşaat işçisi	6584
Beden işçisi (genel)	5542
Konfeksiyon işçisi	3713
Reyon görevlisi	1386
Garson (servis elemanı)	742
Beden işçisi (inşaat)	733
Paketleme işçisi	555
Satış danışmanı / uzmanı	401
Diğer öğretmenler	398
Makineci (dikiş)	313

Mersin ilinde 6.584 kişilik işe yerleştirmeye İnşaat İşçisi mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme içinde yüzde 24,4 paya sahiptir. Bu mesleği Beden İşçisi (Genel) ve Konfeksiyon İşçisi takip etmektedir. 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde ilimizde erkeklerin en çok İnşaat İşçisi mesleklerinde işe yerleştirildiği, kadınların ise en çok Konfeksiyon İşçisi mesleklerinde işe yerleştirildiği görülmüştür. Açık iş sayısı en yüksek olan meslekler ile işe yerleştirmenin en yüksek yapıldığı meslekler arasında paralellik olduğu görülmüştür. İşverenin eleman ihtiyacının karşılanması noktasında İŞKUR'un etkin bir rolünün olduğu söylenebilir.

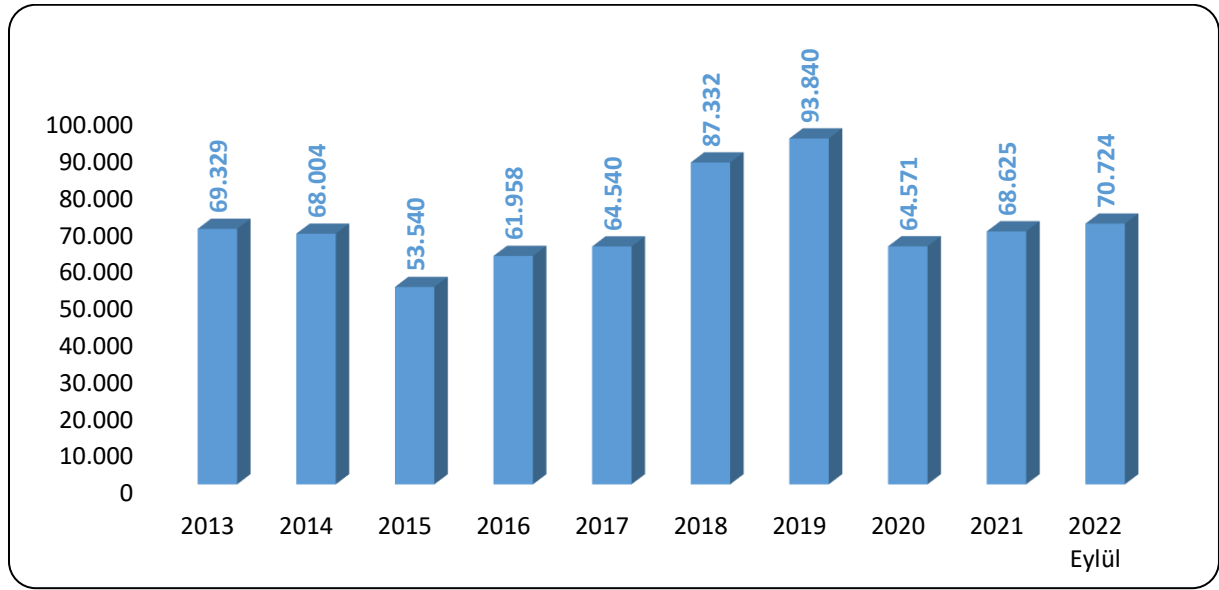
1.3.3. Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; hali hazırda asgari ücret düzeyinde herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kuruma kayıt olup iş arayanlara en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde düzenli olarak iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından bazı istisnalar hariç olmak üzere pasife (iş aramıyor) alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanma taleplerini sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle İŞKUR Kayıtlı İşsiz Sayıları

2022 yılı Eylül sonu itibariyle Mersin ilindeki kayıtlı işsizlerin sayısı 70.724 iken bu kişilerin içinde kadınların oranı yüzde 51,3; 18-24 yaş arası gençlerin oranı ise yüzde 29,2 seviyesindedir.

Mersin ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu mesleklerin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Mersin ilinde Kuruma kayıtlı 11.086 işsiz bulunmaktadır. Bu mesleğin ilimizdeki toplam kayıtlı işsizler içerisindeki payı yüzde 15,7 seviyesindedir. Bu mesleği sırasıyla Temizlik Görevlisi ile Satış Danışmanı / Uzmanı meslekleri takip etmiştir.

1.3.4. Aktif İşgücü Programları

İstihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin ve çalışanların mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen aktif işgücü hizmetlerinin yürütülmesine ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla 8 Nisan 2022 tarihinde 31803 sayılı resmi gazetede Aktif İşgücü Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik yayınlanmıştır.

Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırılmaktadır. Aynı zamanda iş arayanların tecrübe eksiklikleri bu programlar vasıtasıyla karşılanmakta ve istihdam edilebilirlikleri arttırılmaktadır.

Ülkemizin nispeten genç bir nüfusa sahip olması ve kadınların işgücüne katılım oranının düşük seviyede olması nedeniyle, özellikle kadın ve gençlerin istihdam edilebilirliklerinin artırılması hususunda aktif programların etkin kullanılması oldukça önem arz etmektedir.

1.3.4.1. İşbaşı Eğitim Programı ve Mesleki Eğitim Kursları

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri; mevcut açık işler için talep edilen iş tecrübesinin iş arayan kişilerde yeterli seviyede bulunmamasıdır. **İşbaşı eğitim programının** temel amacı mesleki deneyimi ve yeterli iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Bununla birlikte nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere, işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek iş arayanlar hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli karar verme imkânı sunmaktır.

Son yıllarda oldukça ön plana çıkan işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir.

2022 yılında yapılan mevzuat değişikliği ile İEP açılacak işyerinde en az 5 çalışan olması şartı getirilmiştir. İşbaşı eğitim programına katılabilecek katılımcı sayısına esas sigortalı sayısı, işverene ait vergi numarası altında ve programın düzenleneceği ilde yer alan işyerleri için programın başlangıç ayından önceki on iki aylık dönem içerisinde yer almak koşuluyla son altı aya veya altı aylık döneme ilişkin olarak SGK'ya verilen sigortalı sayısını gösterir belgede yer alan toplam prim gün sayısının yüz seksene bölünmesi suretiyle hesaplanmaktadır.

İşveren, programdan yararlanan kişilerin en az %70'ini 60 günden az olmamak üzere program süresinin en az üç katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmelidir.

İşverenler aynı ilde ve aynı vergi numarası altında yer alan işyerlerinde çalıştırdıkları sigortalı sayılarının %30'una kadar katılımcı talep edebilmektedirler.

Türk Meslekler Sözlüğünde meslek ana grubu “Nitelik Gerektirmeyen Meslekler” olarak belirlenen meslekler dışındaki mesleklerde program düzenlenebilmektedir. Program süresi bilişim ve imalat sektörlerindeki işyerleri ve mesleklerde en fazla 6 ay, diğer sektörlerde ise en fazla 3 aydır. Geleceğin mesleklerinde düzenlenen işbaşı eğitim programlarında ise program süresi en fazla 9 ay olarak uygulanabilmektedir.

Program günde en az 5 en fazla 8 saat olmak üzere ve haftada 6 günü aşmamak kaydıyla haftalık 45 saati geçmeyecek şekilde planlanabilmektedir.

İşbaşı eğitim programına katılan vatandaşlara, programa fiilen katıldıkları gün üzerinden;

- İş arayan statüsündeki katılımcılara günlük 211,55 TL, öğrencilere 158,66 TL, işsizlik ödeneği alanlara günlük 105,78TL,
- Geleceğin meslekleri olarak belirlenen mesleklerde düzenlenen programlarda katılımcılara günlük 232,71 TL cep harçlığı ödenmektedir,

Genel sağlık sigortası ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortası primi Kurumumuz tarafından program süresince karşılanmaktadır.

Programa katılan kişilere İŞKUR'un yaptığı ödemeler dışında programın düzenlendiği işveren tarafından yapılan ve aylık brüt asgari ücretin yarısını geçmeyen fiili ödemelerin gelir vergisi kanunu gereğince vergi matrahından indirilmesi imkânı da bulunmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik düzenlenen aktif işgücü piyasası programlarıdır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır.

Kurumumuz tarafından sözleşme veya protokol imzalanması yönünde yaptırım uygulanmayan işverenlerin; açılacak mesleki eğitim kursundan yararlanacak kursiyerlerin en az %70'ini 120 günden az olmamak üzere program süresinin en az üç katı kadar süreyle istihdam etmeyi taahhüt etmesi gerekmektedir.

İşbirliği yöntemi ile özel sektör işyerleri ile düzenlenen mesleki eğitim kurslarında ise ayrıca işverenlerin en az beş sigortalı çalışana sahip olması gerekmektedir.

Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadınların bu programlarımızdan yoğun şekilde yararlandığı görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. Türkiye genelinde 2022 yılı Ocak-Eylül döneminde kursiyerlerin yüzde 55,4'ünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir.

Tablo 6: Yıllar İtibariyle MEK+İEP Yararlanıcı Sayıları

Yıllar	Toplam	Kadın	Erkek
2013	5.133	2.835	2.298
2014	2.501	1.460	1.041
2015	5.834	3.189	2.645
2016	7.620	4.689	2.931
2017	8.753	5.167	3.586
2018	11.416	6.681	4.735
2019	13.786	7.284	6.502
2020	9.320	4.529	4.791
2021	7.931	4.199	3.732
2022 Ocak-Eylül	3.351	1.710	1.641

2022 yılı Ocak-Eylül döneminde ilimizde 855 aktif işgücü programı düzenlenmiş olup toplam 3.351 kişi programlara katılmıştır. Toplam katılımcıların içinde kadınların payı yüzde 51,0 iken erkeklerin payı ise yüzde 49,0 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 7: 2022 Yılı Ocak-Eylül Dönemi AİP (Yararlanıcı Sayısına Göre İlk 10 Meslek)

Meslek	AİP Yararlanıcı Sayısı
Konfeksiyon İşçisi	670
Paketleme İşçisi (Gıda)	259
Dokuma Konfeksiyon Makineci	223
İmal İşçisi	194
Garson (Servis Elemanı)	180
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	160
Hastane Hizmetlisi	86
Fason Takip Elemanı (Tekstil)	85
Lojistik Elemanı	68
Büro Memuru (Genel)	67

Mersin ilinde 2022 yılında açılan ve yararlanıcı sayısı en fazla olan aktif işgücü programları Konfeksiyon İşçisi, Paketleme İşçisi (Gıda), Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde düzenlenmiştir. Bu üç meslekte düzenlenen programlardan yararlanan kişi sayısı, toplam yararlanıcıların yüzde 34,4' ünü oluşturmuştur.

1.3.5. İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren ve devlet tarafından kurulan zorunlu bir sigorta koludur. İşsizlik sigortası primi, sigortalının prime esas aylık brüt kazançların üzerinden hesaplanan yüzde 1 sigortalı, yüzde 2 işveren ve yüzde 1 Devlet payından oluşmaktadır. İsteğe bağlı işsizlik sigortası primi ödeyenlerden ise yüzde 1 sigortalı ve yüzde 2 işveren payı alınmaktadır. İşsizlik sigortası primlerinin toplanmasından Sosyal Güvenlik Kurumu, diğer her türlü hizmet ve işlemlerin yapılmasından Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü; görevli, yetkili ve sorumludur.

Bir hizmet akdine dayalı olarak çalışan sigortalılar, Banka sandıklarına tabi sigortalılar İşsizlik Sigortası kapsamında yer almaktadır. Ayrıca istekleri halinde; Kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalılar, Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile Kültür ve Turizm Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişiler de işsizlik sigortası kapsamına dahil olabilmektedir.

İşsizlik ödeneği; sigortalı işsizlere yasanın belirtilen şartları taşımaları halinde işsiz kaldıkları dönem için belirli süre ve miktarda yapılan ödemedir. İşsizlik ödeneğinden yararlanma koşulları ise;

- Kendi istek ve kusuru dışında işsiz kalmak,
- Hizmet akdinin sona ermesinden önceki son 120 gün kesintisi hizmet akdine tabi olmak,
- Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde en az 600 gün süre ile işsizlik sigortası primi ödemiş olmak,

şeklinde sıralanabilir. Hizmet akdinin feshinden sonraki 30 gün içinde en yakın İŞKUR birimine başvurmak gerekmektedir. Başvuru, İŞKUR birimine şahsen gelerek veya elektronik ortamda www.iskur.gov.tr adresinden yapılabilir. Mücbir sebepler dışında 30 gün içerisinde başvurulmaması halinde, başvuruda gecikilen süre, toplam hak sahipliği süresinden düşülmektedir.

İşsizlik ödeneğinin ödenebilmesi için sigortalı işsizlerin istihdama hazır durumda olması gerekmektedir. İşsizlik ödeneği başvurusu ile kişinin kuruma iş arayan kaydı yapılmakta veya mevcut kaydı güncellenmektedir. Böylece sigortalı işsizlerin danışmanlık, işe yerleştirme ve mesleki eğitim hizmetlerini alması sağlanmaktadır.

İşsizlik ödeneğine hak kazananlara; İşsizlik Ödeneği, Genel Sağlık Sigortası Primleri, bir iş bulma ve Meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetleri kurum tarafından sunulmaktadır.

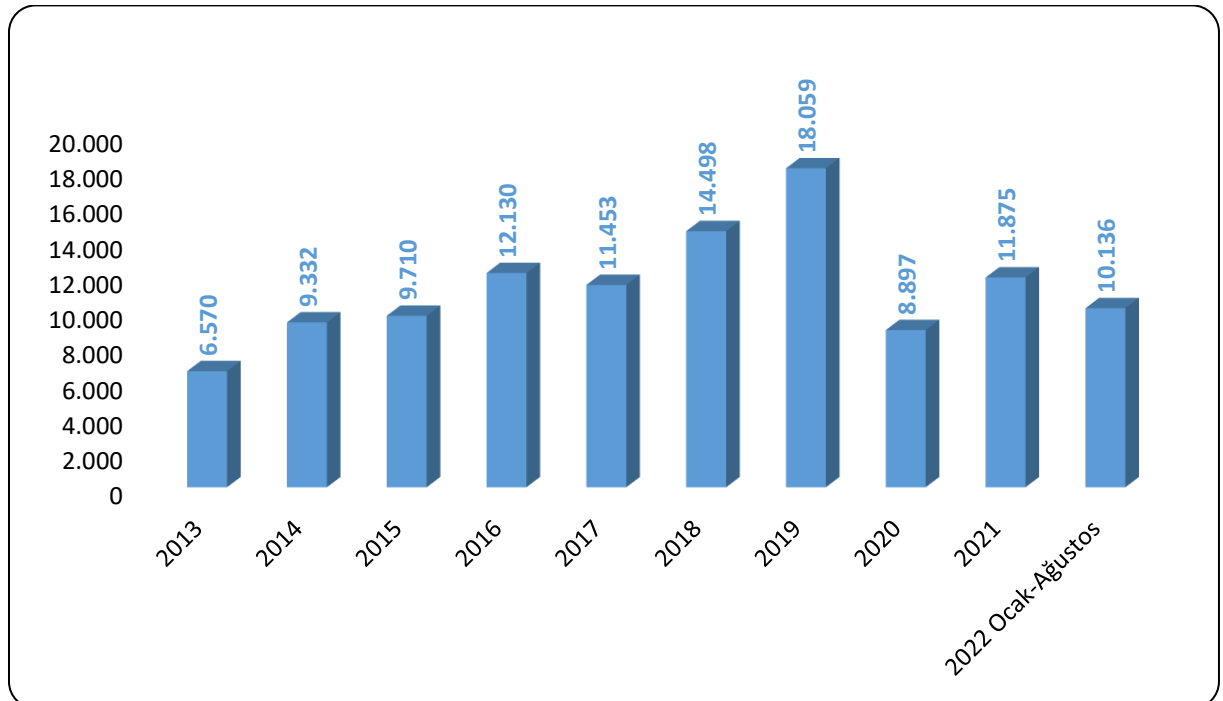
Hizmet akdinin feshinden önceki son üç yıl içinde;

- 600 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 180 gün,
- 900 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 240 gün,
- 1080 gün işsizlik sigortası primi ödemiş olan sigortalı işsizlere 300 gün,

süre ile işsizlik ödeneği verilmektedir.

Günlük işsizlik ödeneği, sigortalının son dört aylık prime esas kazançları dikkate alınarak hesaplanan günlük ortalama brüt kazancının yüzde 40'ı olarak hesaplanmaktadır. Bu şekilde hesaplanan işsizlik ödeneği miktarı, aylık asgari ücretin brüt tutarının yüzde 80'ini geçmemektedir. İşsizlik ödeneği damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Şekil 4: Yıllar itibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Kişi Sayıları

Mersin ilinde 2022 yılı Ocak-Ağustos döneminde 10.136 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. Pandemi başından 2021 yılı Temmuz ayına kadar uygulanan fesih kısıtı nedeniyle ilgili dönemde işsizlik ödeneğine hak kazanan kişi sayısında ülke genelinde düşüş gözlenmiştir. 2020 yılında Mersin ilinde de ülke geneline benzer eğilim söz konusudur. Ancak 2021 yılı Temmuz ayında fesih kısıtının kalkmasıyla birlikte, işsizlik ödeneğine hak kazanan kişi sayısında artış olduğu görülmüştür.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin mevcut durumunu görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzına rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik belirli bir seviyenin altına düşmemektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının ihtiyaçlarını tespit etmek gereklidir. İşgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmak oldukça maliyetli sonuçlara yol açmaktadır.

- Belirli mesleklelerde veya sektörlerde ilave işgücü ihtiyacı var mı?
- İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut?
- Mevcut açık işlerde hangi beceriler aranmakta?
- Belirli bir meslekte eleman temininde güçlük çekilmişse bunun sebebi ne?
- Önümüzdeki dönemde istihdam artışı ve azalışı beklenen meslekler hangileri?

Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için oldukça önemlidir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok önemli çalışmalar yapılmaktadır. Türkiye geneli için işgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü

Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak amacıyla her yıl düzenli olarak İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Farklı yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

İşgücü Piyasası Araştırmasının temel amaçları, emek piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif işgücü politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın amaçlarından bir diğeri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Araştırma kapsamında sektörel ve yerel düzeyde elde edilen bilgiler, yerel istihdam politikalarına yön vermek için kullanılmaktadır.

18 Nisan – 27 Mayıs 2022 tarihleri arasında Türkiye genelinde 82.450 işletme ile 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında iletişime geçilmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma, Uluslararası Örgütler ve Temsilcilikleri, Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 17 sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için 74 ilde örneklem yöntemiyle, 7 ilde ise tamsayım yapılarak işverenlerle iletişime geçilmiştir. 2-9 arası istihdamlı işletmelerde ise Türkiye geneli için tahmin üretebilmek adına örneklem yöntemi ile işletmeler seçilmiştir. Cevaplılık oranı Türkiye genelinde yüzde 96 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırma kapsamında yer alan işletmeler ile gerçekleştirilen “İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Eksik Beceri)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

2.1. İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşletmeler ve mevcut istihdam bölümünde Mersin ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı ve E-ticaret yoluyla hizmet veya mal satışı yapılıp yapılmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Ayrıca mevcut çalışanların varsa beceri eksiklikleri de bu yıl işverenlere ilk defa sorulmuştur.

Çalışma kapsamında Mersin ilinde 1.868 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 157.180 çalışan tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında Mersin ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Mersin ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenmiştir.

Tablo 8: Araştırma Kapsamında Veri Derlenen İşletme Sayısı

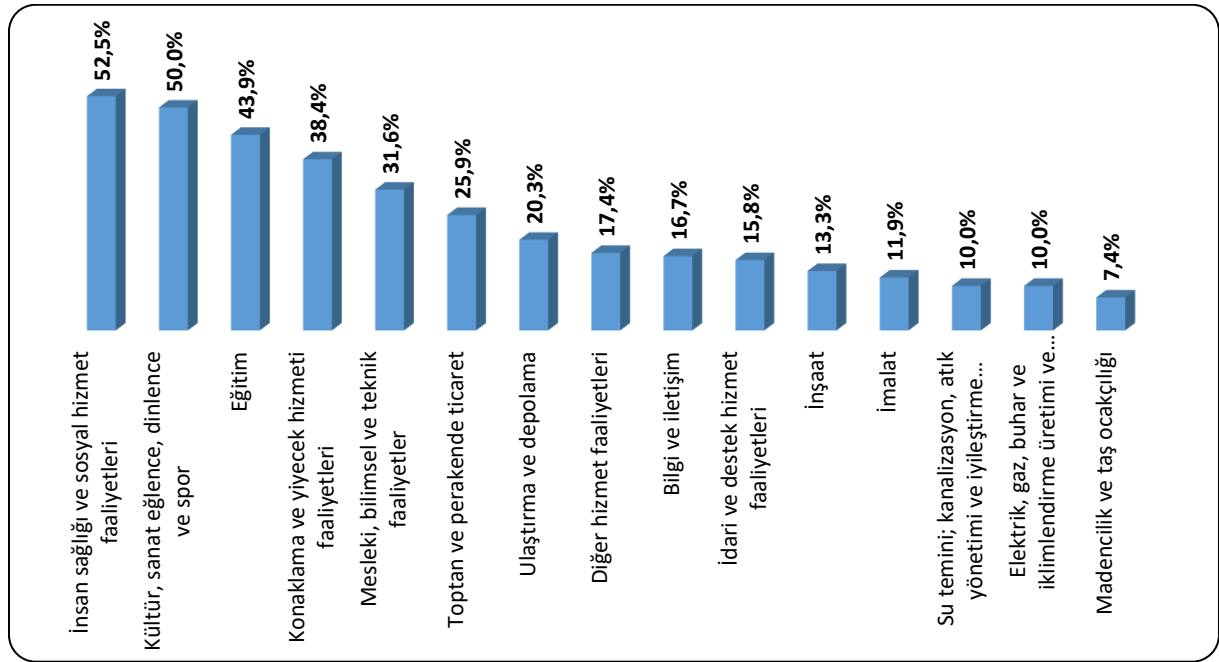
Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	425
Toptan ve perakende ticaret	417
Ulaştırma ve depolama	298
İnşaat	258
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	100
Eğitim	99
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	77
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	60
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	38
Madencilik ve taş ocaklığı	27
Diğer hizmet faaliyetleri	23
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	10
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	10

Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	10
Gayrimenkul faaliyetleri	6
Bilgi ve iletişim	6
Finans ve sigorta faaliyetleri	3
Genel Toplam	1.868

Mersin ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Mersin ilindeki çalışma kapsamına giren işletmeler içerisinde İmalat sektöründeki işyerlerinin oranı yüzde 22,8 seviyesindedir. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 34 seviyesindedir. Mersin ilinde ilk sırada yer alan İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır. İlimizde İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve perakende ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve perakende ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 18,7 iken Mersin ilinde Toptan ve perakende ticaret sektörünün payı yüzde 22,3 düzeyindedir. Mersin ilinde çalışma kapsamındaki 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin içinde İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile Ulaştırma ve depolama sektörlerinde faaliyet gösterenlerin oranı yüzde 61,1 seviyesindedir.

Araştırmaya dahil olan sektörler içerisinde en az sayıda işletme ise Finans ve sigorta faaliyetleri, Bilgi ve iletişim ile Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Mersin ilinde faaliyet gösteren ve il genelinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

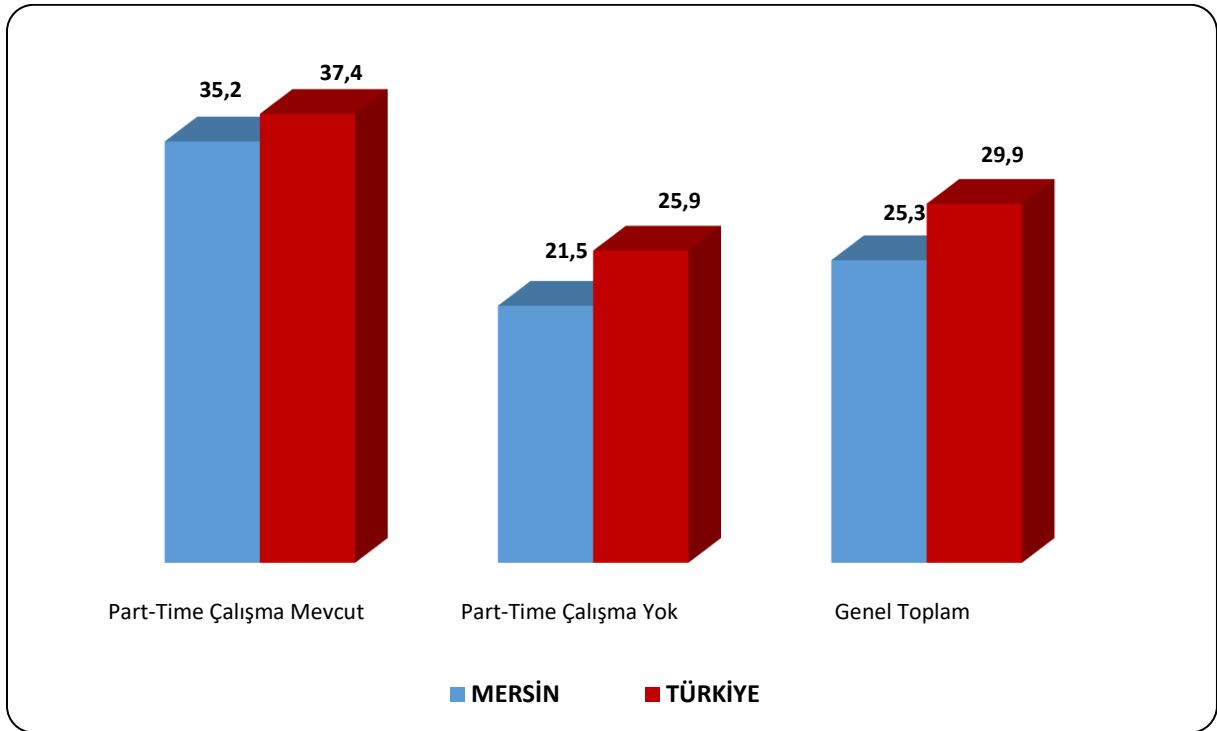

Mersin ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 21,7 olarak gerçekleşmiştir. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin içinde part-time çalışanı olan işletmelerin oranı yüzde 52,5 seviyesindedir. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin içerisinde part-time çalışanı olanların oranı yüzde 50,0 oranındadır. Üçüncü sırada ise yüzde 43,9 ile Eğitim sektörü yer almaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile Eğitim sektörleri part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve bu sektörlerdeki işletmelerin yaklaşık yarısında part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

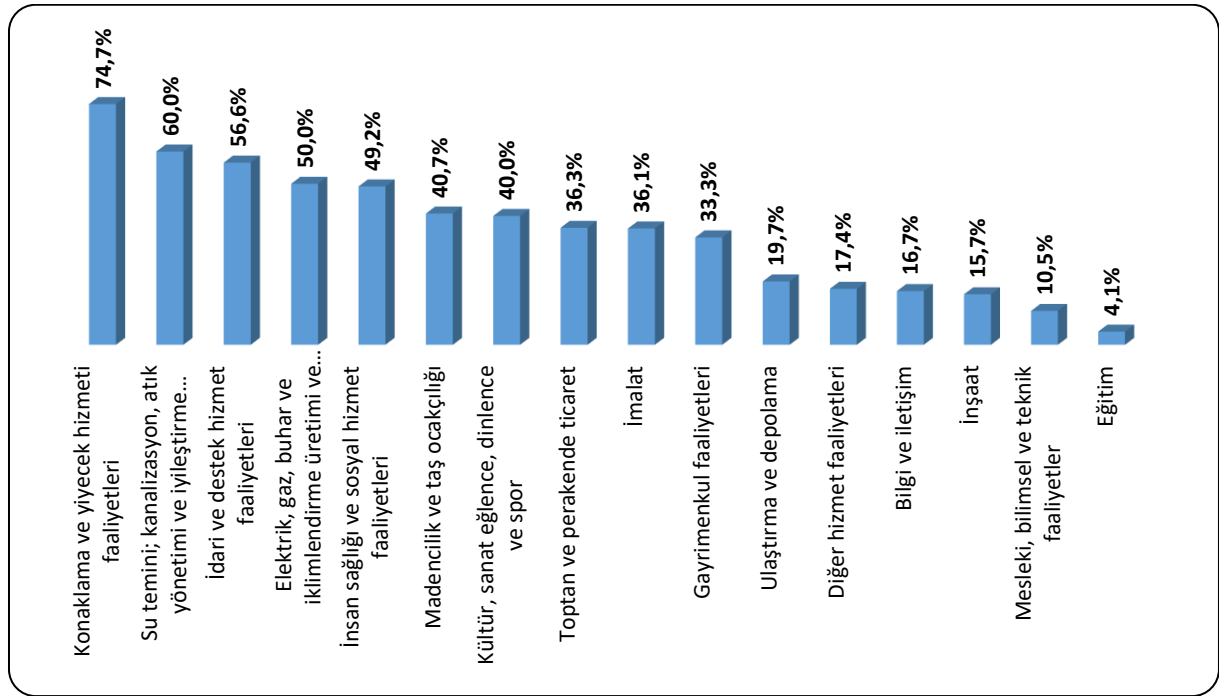
Şekil 6: Part-time Çalışanı Olan ve Olmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,9'unu kadınlar oluşturmaktayken Mersin ilinde bu oran yüzde 25,3 düzeyindedir. Mersin ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 21,5 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 35,2 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,9 iken part-time çalışanı olan işletmelerde ise kadın çalışan oranı yüzde 37,4'tür.

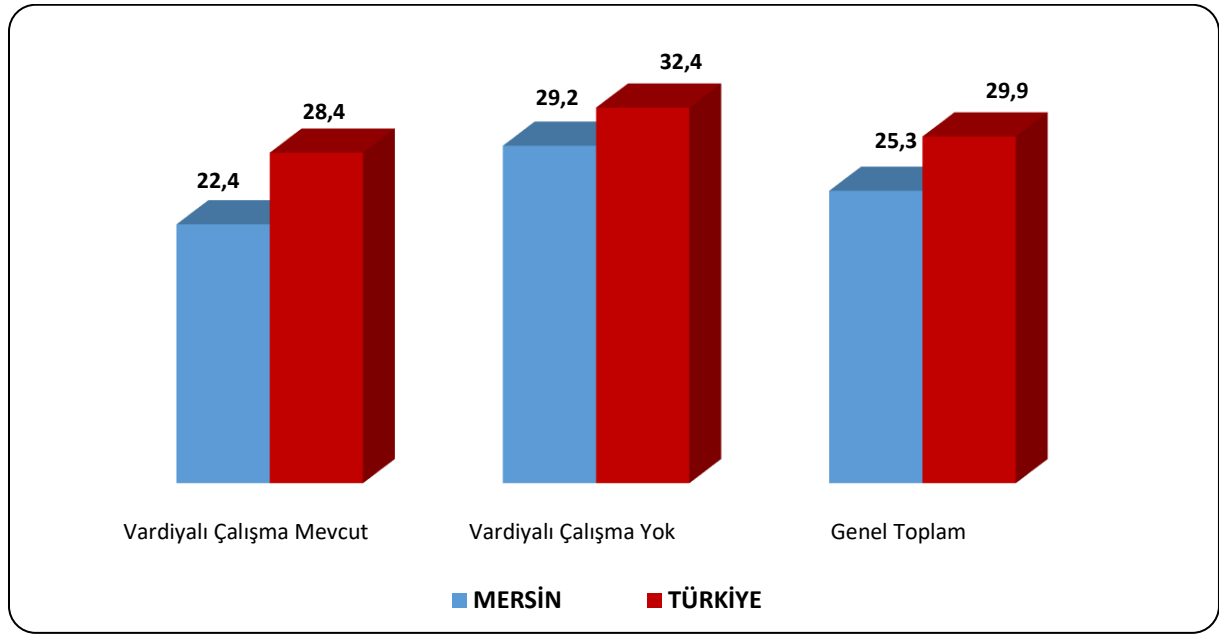
Gerek Mersin ilinde gerekse Türkiye genelinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışan oranı, bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerine göre daha fazladır. Bu noktadan hareketle part-time çalışmanın kadın istihdamını olumlu şekilde etkilediği söylenebilir.

Şekil 7: Sektörlere Göre Vardiyalı Çalışma Yapılan İşletmelerin Oranı

Mersin ilinde 20+ istihdamlı işletmeler içinde vardiyalı çalışma yapılan işletmelerin payı yüzde 31,7 seviyesinde iken bu oran Türkiye genelinde yüzde 34,2 seviyesindedir. Mersin ilinde vardiyalı çalışmanın nispeten daha etkin uygulandığı sektörler Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerdeki işyerinin çoğu vardiyalı çalışma yapmaktadır. Eğitim sektörü ise yüzde 4,1 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur. Finans ve sigorta faaliyetleri sektöründeki işyerlerinde vardiyalı çalışma yapılmadığı görülmüştür. Bu sektörde vardiyalı çalışmanın yapılmamasının nedeni, işgücünden gün içinde belirli saatlerde verim alınabilmesi olarak söylenebilir.

Şekil 8: Vardiyalı Çalışma Yapılan ve Yapılmayan İşletmelerdeki Kadın Çalışan Oranı (%)

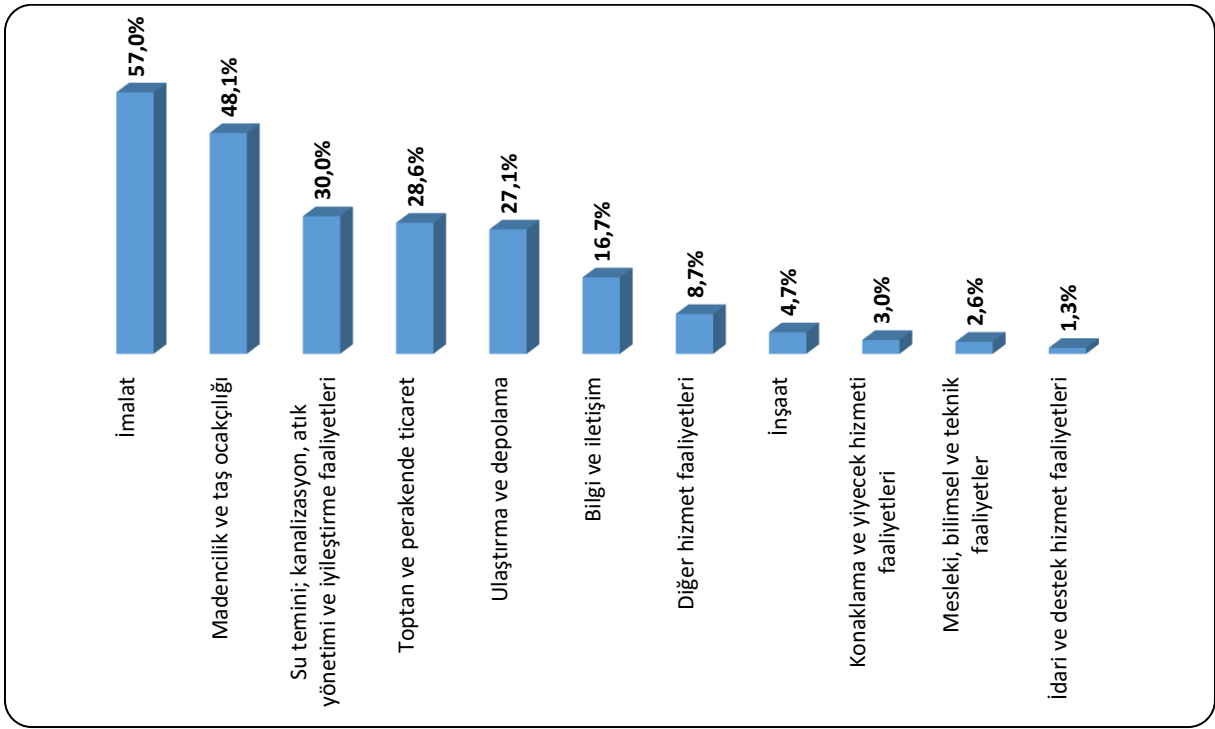

Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklenen bir durumdur. Fakat bu durum sektörel olarak farklılık gösterebilmektedir.

Şekil 8’de ilimiz için söz konusu eğilime benzer yönde bir durum gözlenmektedir. Mersin ilinde vardiyalı çalışma yapılmayan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 22,4 iken, erkek çalışanların oranı ise yüzde 77,6 seviyesindedir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadınların oranı yüzde 29,2 düzeyindedir. Ülkemizde istihdamın büyük çoğunluğu erkek çalışanlardan oluşmaktadır. Türkiye genelinde araştırma kapsamında kadın çalışan oranı yüzde 29,9 seviyesindedir.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 4 puanlık bir fark söz konusu iken, Mersin özelinde bu fark daha yüksek olup, yaklaşık 7 puandır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır.

Şekil 9: Sektörlere Göre İhracat Yapan İşletmelerin Oranı

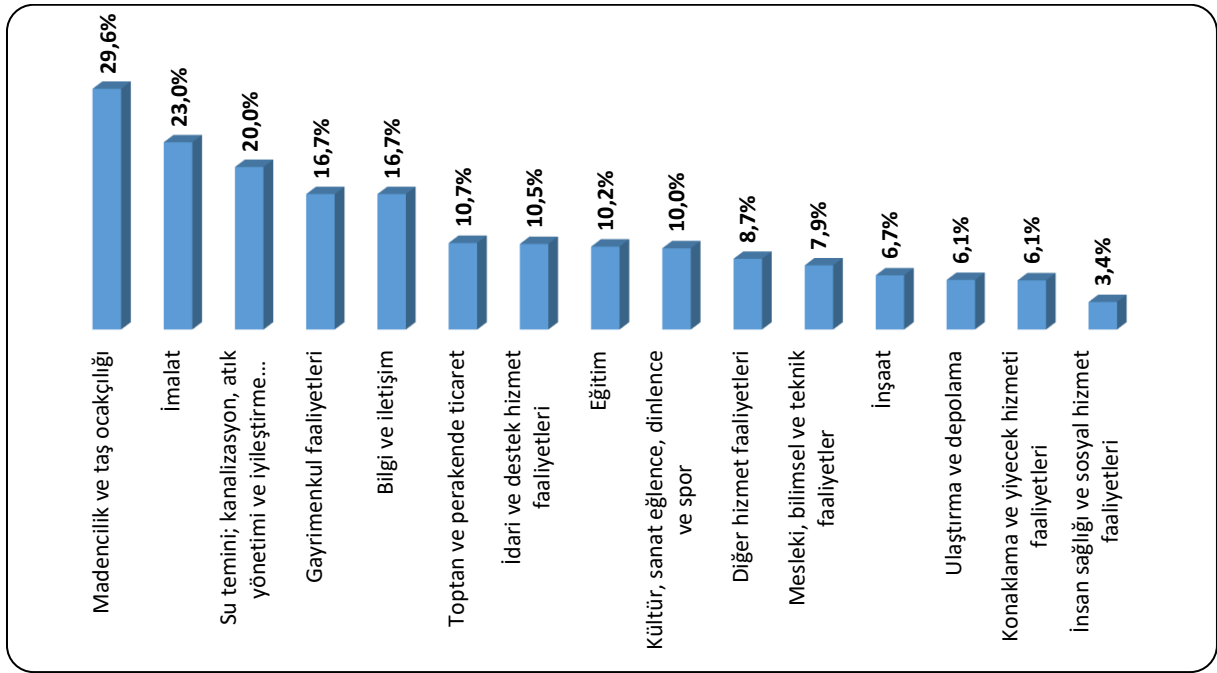
Mersin ilindeki işletmelerin içerisinde ihracat yapanların oranı yüzde 25,6 düzeyindedir. 2021 yılında ihracat yapan sektör sayısı 8 iken, 2022 yılında 3 sektör daha eklenerek 11 olmuştur. İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektörde ihracat yapan işletmelerin oranı yüzde 57 seviyesindedir. İhracat yapan işletme oranı bakımından ikinci sırada ise Madencilik ve taş ocaklığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektörde ihracat yapma oranı, Mersin ili ortalamasına göre oldukça yüksek bir seviyededir.

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 27,4'ü ihracat yapmakta ve ilk sırada yer alan sektör olarak yüzde 56,4 ile İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır.

İhracat yapan işletme oranının yüksek olması ilgili sektörlerin nispeten ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Bu çalışma kapsamında işverenlere mal ve hizmet satışlarında E-Ticaret uygulamaları olup olmadığı sorulmuştur. Mersin ilinde E-Ticaret uygulamasına sahip işletmelerin oranı yüzde 13 seviyesindedir.

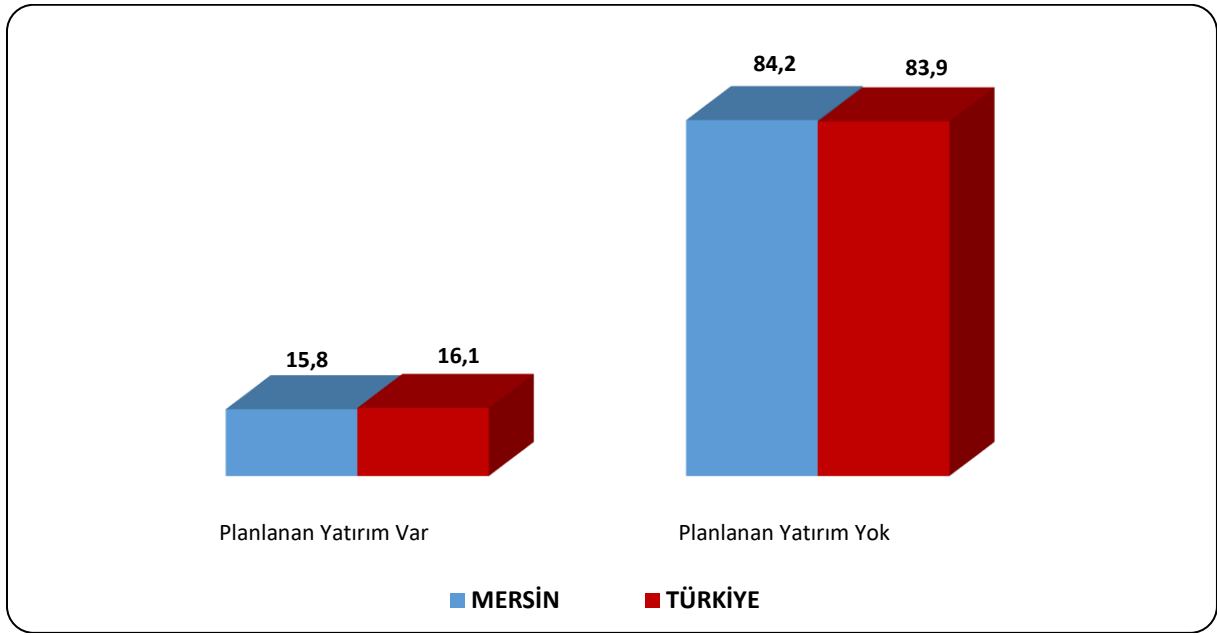
Şekil 10: Sektörlere Göre Ar-Ge Çalışması Yapan İşletmelerin Oranı

Mersin ilinde araştırma kapsamında yer alan sektörlerden 15 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 11,9 olarak gerçekleşmiştir. Madencilik ve taş ocaklığı sektöründeki işyerlerinin içinde Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 29,6 seviyesindedir. İmalat sektöründe Ar-Ge çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 23 seviyesindedir. Bu sektörleri ise yüzde 20 ile Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü takip etmektedir.

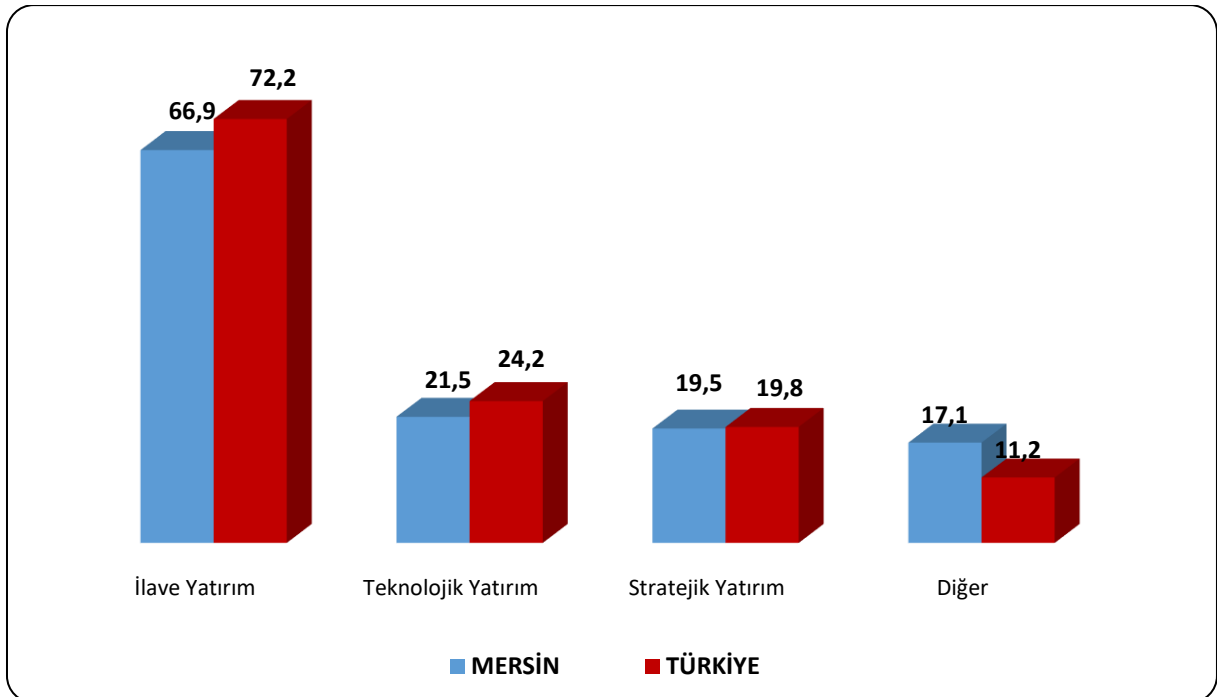
Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 16,7'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 44,8 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 29,7 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır.

Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçerisinde Yatırım Planlayan İşletmelerin Oranı (%)

Türkiye genelinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 16,1'i gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Mersin ilinde yüzde 15,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

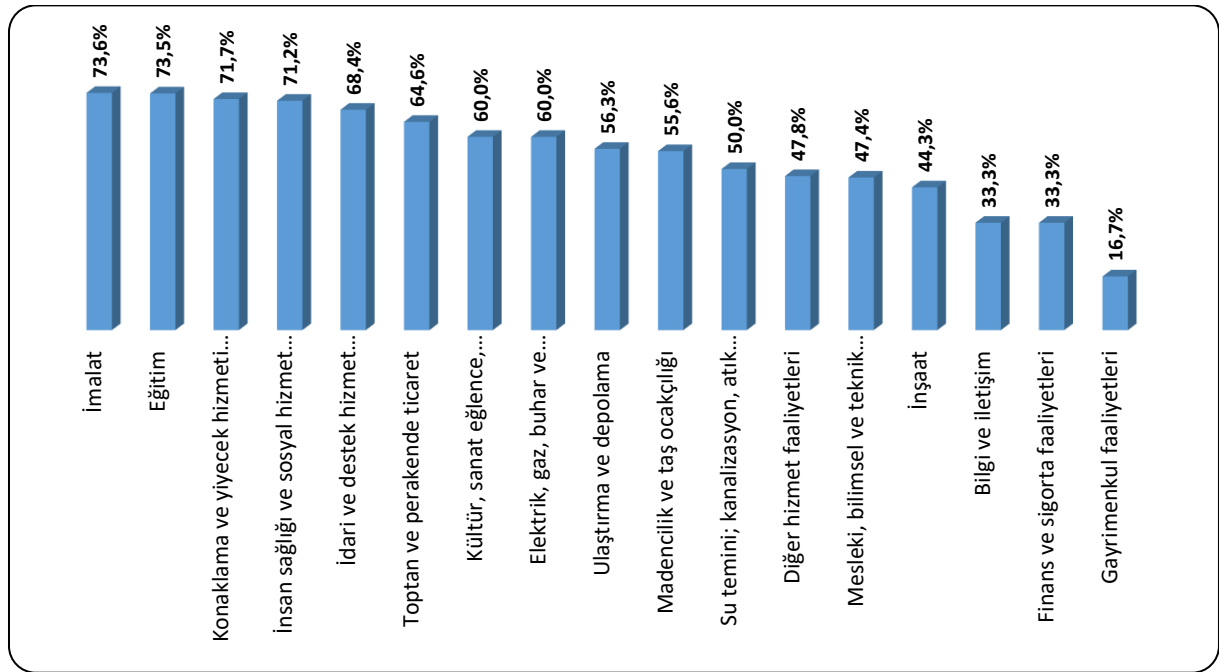
Şekil 12: Yatırım Planlayan İşletmelerin Planlanan Yatırım Türleri (%)

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Mersin ilinde 20+ çalışanı olan ve yatırım yapmayı planlayan işletmelerin içinde ilave yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 66,9; teknolojik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 21,5 ve stratejik yatırım yapmayı planlayanların oranı yüzde 19,5 seviyesindedir

Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 72,2'si ilave yatırım, yüzde 24,2'si teknolojik yatırım, yüzde 19,8'i stratejik yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin Oranı

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 63,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Pandemi döneminde özellikle pasif işgücü programlarımızın oldukça etkin şekilde kullanılması, ülke genelinde birçok işyerine hizmet sunmamıza imkân sağlamıştır. Mersin ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı ise yüzde 62,6 seviyesindedir. İlimizdeki bu oran Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

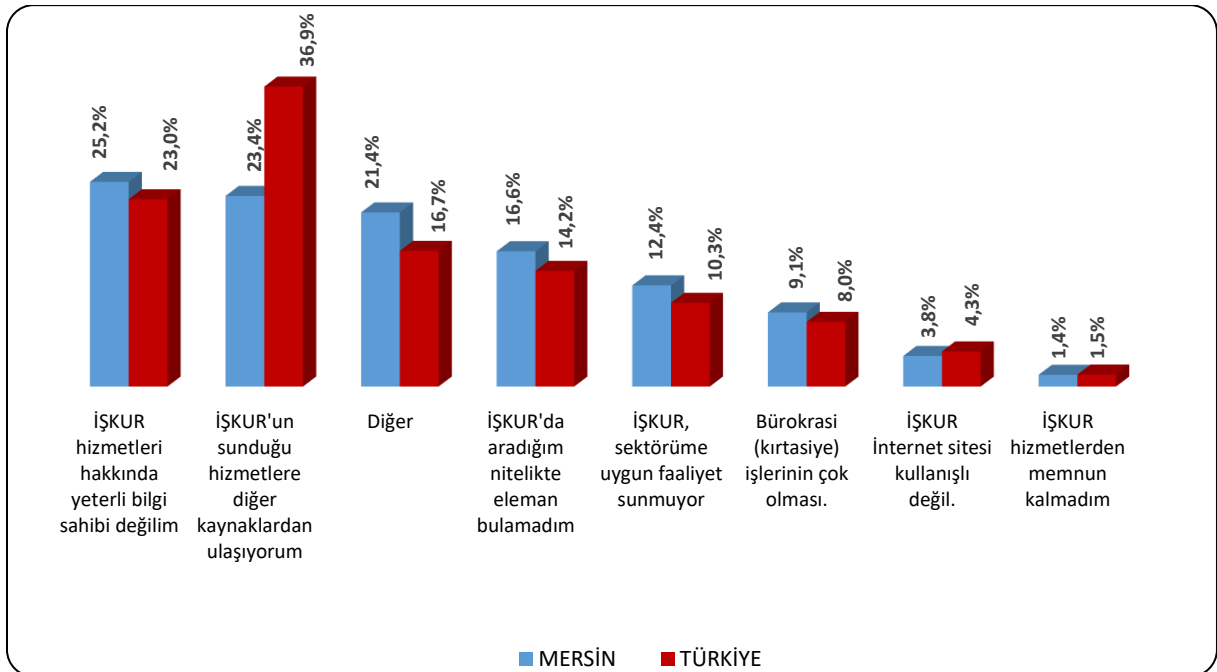
Araştırma kapsamında ilin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan imalat sektöründe İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işletme oranı il geneli olan yüzde 62,6 seviyesinin üzerinde ve yüzde 73,6 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Hizmet Türleri	İşletme Oranı
Eleman Temini	53,4%
Danışmanlık ve Yönlendirme	34,5%
İşbaşı Eğitim Programları	31,0%
Teşvikler	28,9%
Kısa Çalışma Ödeneği	26,5%
Nakdi Ücret Desteği	12,4%
Mesleki Eğitim Kursu	1,1%
Genel Toplam	100,0%

Mersin ilinde İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerden; Eleman Temini kapsamında hizmetlerimizden faydalananların oranı yüzde 53,4; Danışmanlık ve Yönlendirme kapsamında hizmetlerimizden yararlananların oranı yüzde 34,5 ve İşbaşı Eğitim Programları kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işletmelerin oranı ise 31,0 seviyesindedir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Mersin ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmayan işverenlere nedenlerini sorduğumuzda ilk üç sırada, yüzde 25,2 ile “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim”, yüzde 23,4 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum” ve yüzde 21,4 ile “Diğer”

gerekçe olarak gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerimizden faydalanmama nedeni olarak ilk sırada yüzde 36,9 ile “İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum” seçeneği gerekçe olarak gösterilmiştir. Mersin ilinde “İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim” nedeniyle kurum hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye geneline göre daha yüksek seviyede gerçekleşmiştir.

Mersin ilinde 20+ istihdamlı ve araştırma kapsamına giren sektörlerdeki işletmeler için 117.347 erkek çalışan ve 39.833 kadın çalışan olmak üzere toplam 157.180 çalışan tespit edilmiştir.

Tablo 10: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Sektörler	Erkek Çalışan	Kadın Çalışan	Toplam Çalışan
İmalat	29.310	9.829	39.140
Toptan ve perakende ticaret	20.384	10.612	30.997
İnşaat	23.453	1.907	25.360
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	14.088	3.763	17.851
Ulaştırma ve depolama	14.239	2.757	16.996
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	3.975	1.782	5.757
Eğitim	1.993	3.178	5.171
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	1.793	3.258	5.051
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3.341	707	4.048
Madencilik ve taş ocaklığı	1.309	153	1.462
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	765	351	1.115
Diğer hizmet faaliyetleri	637	437	1.075
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	521	542	1.064
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	702	317	1.019
Bilgi ve iletişim	611	99	710
Gayrimenkul faaliyetleri	158	72	229
Finans ve sigorta faaliyetleri	68	70	137
Genel Toplam	117.347	39.833	157.180

Sektörlere göre dağılımda ise; Mersin ilinde çalışanların en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İnşaat sektörleridir. Toplam çalışanların içinde bu üç sektörde çalışanların oranı yüzde 60,8 düzeyindedir.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların içinde Toptan ve perakende ticaret sektöründe çalışanların payı yüzde 26,6 seviyesindedir. Mersin ilinde kadın çalışan oranının en yüksek

olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe kadın çalışan oranı yüzde 64,5 düzeyindedir.

Türkiye genelinde Eğitim ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Bu yıl ilk kez işverenlere, mevcut çalışanlarında bilgi beceri eksikliği olup olmadığı soruldu. Bunun yanında mevcut çalışanları arasında engelli bir çalışanın olup olmadığı da işverenlerden elde edilen bilgiler arasındaydı.

Mersin ilinde 317 işveren halihazırda istihdam ettiği çalışanlarında bilgi beceri eksikliği olduğunu iletmiştir. Çalışanlarda en fazla eksiklik duyulan beceriler ise; Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İş Tecrübesi becerileridir.

İlimizde araştırma kapsamında yer alan 1.868 işletmeden 694'ünde engelli çalışan istihdam edilmektedir. Engelli bireylerin istihdamında aşılması gereken en büyük zorluk önyargılardır. Herkesin engelli ya da engelli adayı olduğu gerçeğini hiçbir zaman unutmamız gerekmektedir. Bunun dışında Türkiye'de engellilere yönelik istihdam politikaları başta Anayasa olmak üzere çeşitli yasal düzenlemelerle belirlenmiş durumdadır. Anayasanın getirmiş olduğu eşitlik ilkesinin yanı sıra düzenlemelerin öngördüğü pozitif ayrımcılık esasları engellilere yönelik istihdam politikalarının temelini oluşturmaktadır.

İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör işyerlerinde yüzde 3 engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde 4 engelli işçiyi meslek, beden ve ruhsal durumlarına uygun işlerde çalıştırmakla yükümlüdürler.

İŞKUR'un engelli vatandaşlarımıza yönelik sunmuş olduğu önemli bir hizmet de, Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği Projeleridir. Bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerle kaybetmesi nedeniyle işgücü kaybının en az yüzde 40 olduğu "Engellilere Verilecek Sağlık Kurulu Raporları" ile belgelenen kişiler, üretime katkıda bulunarak öncelikle kendi geçimlerini sağlamak sonra da ilave istihdam oluşturmak amacıyla hazırlayacakları projeleriyle e-Devlet üzerinden "Engelli Kendi İşini Kurma Hibe Desteği" kapsamında başvuruda bulunabilmektedirler. Kurumumuz internet sitesinin duyurular bölümünde Başvuru Rehberi ve usul esaslar yayınlanmaktadır.

2.2. AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin taleplerini ve ihtiyaçlarını ortaya koymaktadır. Açık işlere ilişkin bilgiler derlenerek ihtiyaç duyulan meslekler ve bu mesleklere ilişkin talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisi elde edilmektedir. Bu bilgiler; açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek amacıyla alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve varsa bu açık işlere ait meslek bilgisinin yanında, bu mesleklerde cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, mevcut açık işler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, işverenlerin boş pozisyonlarını doldurabilmek için iş arayanları hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 11: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşveren Oranı
İmalat	1.042	2,6%	29,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	407	6,6%	34,3%
Toptan ve perakende ticaret	365	1,2%	17,2%
İnşaat	328	1,3%	8,2%
Ulaştırma ve depolama	88	0,5%	9,5%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	61	1,2%	27,1%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	55	0,3%	10,5%
Diğer hizmet faaliyetleri	15	1,4%	21,7%
Bilgi ve iletişim	10	1,4%	16,7%
Eğitim	8	0,2%	5,1%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	7	0,6%	7,9%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	3	0,1%	20,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2	0,2%	10,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	1	0,1%	3,7%
Genel Toplam	2.392	1,5%	17,4%

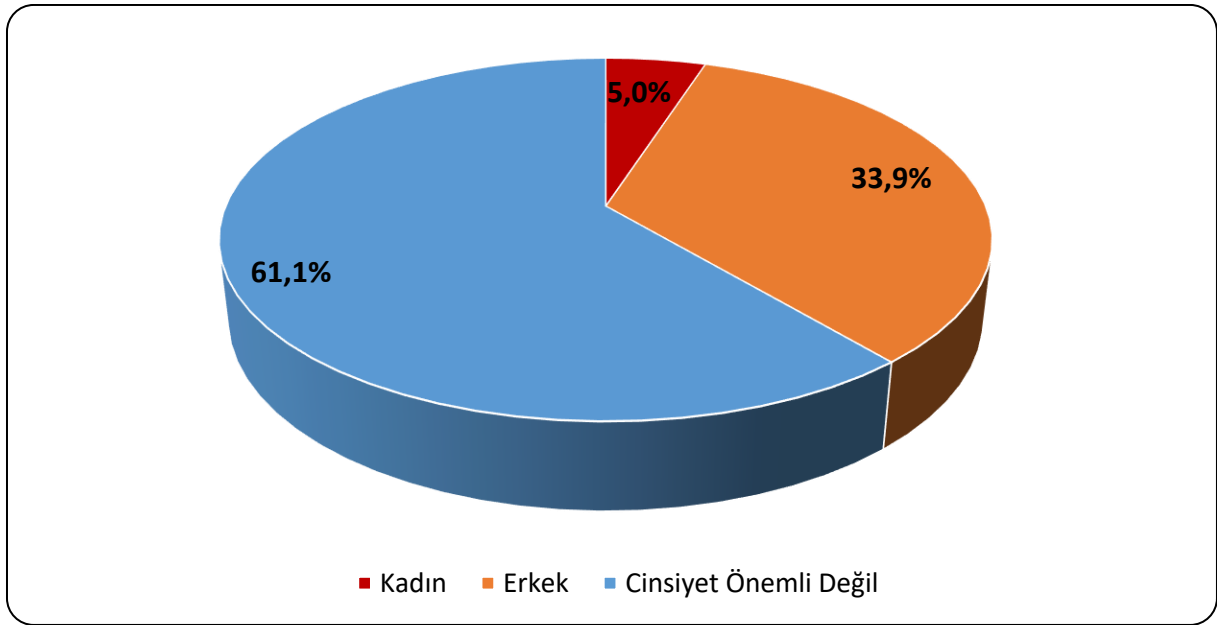
Mersin ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 324 işletmede 2.392 açık iş tespit edilmiştir. Mersin ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. Mersin ilinde araştırma döneminde toplam 2.392 kişilik açık işin 1.042 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden

gelmiştir. Açık işlerin en fazla olduğu bir diğer sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması ile elde edilmektedir. Mersin ilinde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,9 seviyesindedir. Mersin ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Mersin ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 6,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Mersin ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık işi bulunan işletmelerin oranı yüzde 17,4 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir.

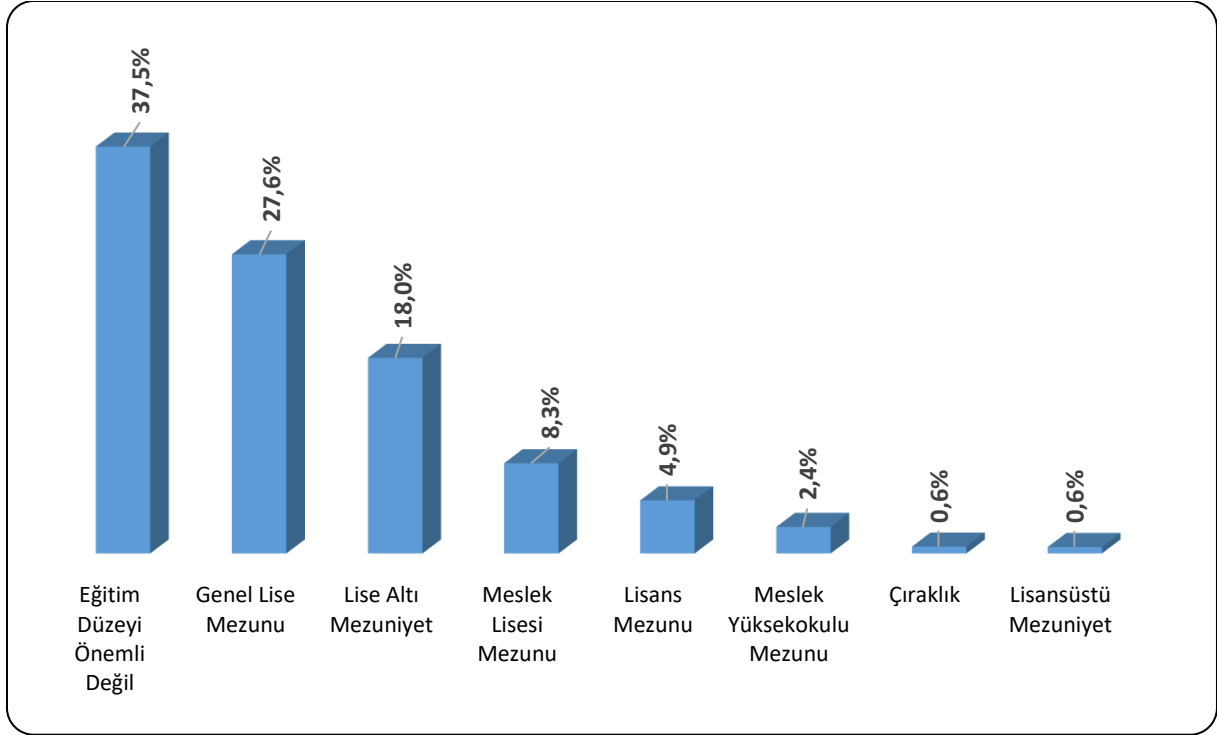
Şekil 15: Mevcut Açık İşler İçin Cinsiyet Tercihi

Şekil 15 üzerinde Mersin ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Mersin ilinde işverenlerin cinsiyetin önemli olmadığını belirttikleri açık işlerin oranı yüzde 61,1 iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 65,1 olarak gerçekleşmiştir. Mevcut açık işler için kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 6 iken; Mersin ilinde yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde açık işlerin yüzde 28,9’unda işverenler açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Mersin ilinde ise mevcut açık işlerin içinde erkek tercih edilen açık işlerin oranı yüzde 33,9 seviyesindedir.

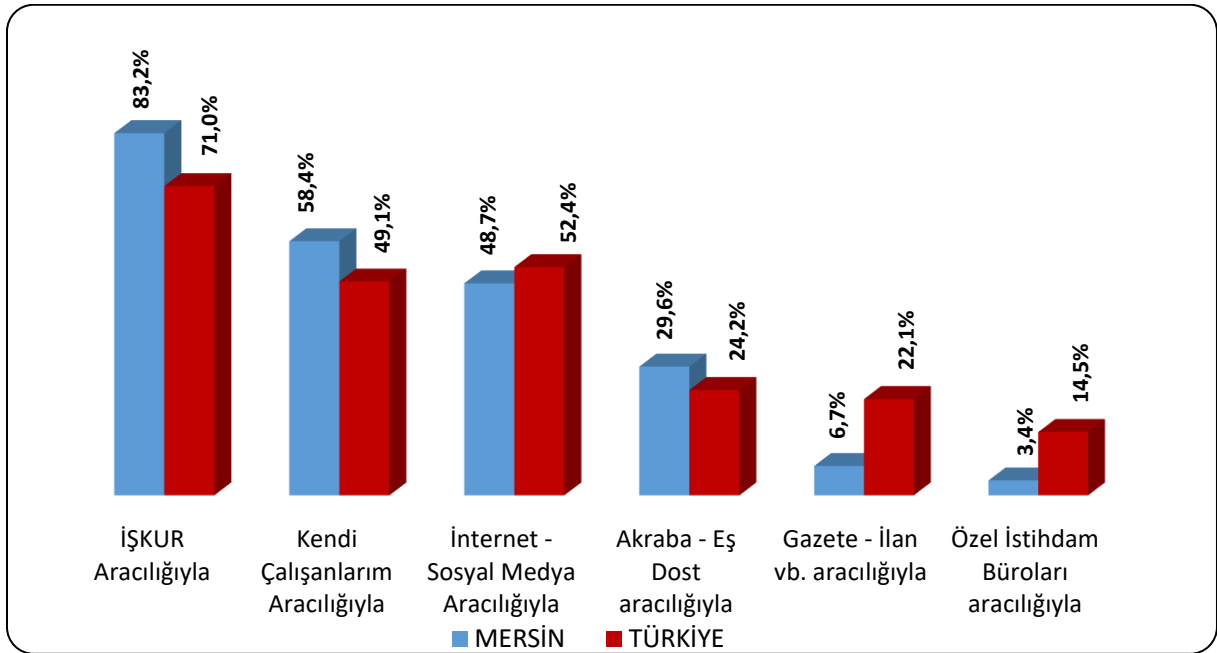
Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların oranı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

Şekil 16: Mevcut Açık İşler İçin Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Mersin ilindeki açık işler incelendiğinde, asgari düzeyde “Eğitim Düzeyi Önemli Değil” olarak talep edilen açık işlerin oranı yüzde 37,5 düzeyindedir. “Genel Lise Mezunu” şeklinde talep edilen açık işlerin payı da yüzde 27,6 seviyesindedir.

Şekil 17: Mevcut Açık İşlerin Aranma Kanalı

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu, özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek ve iş arayanla doğru işi en etkin biçimde eşleştirmek kurumumuz görevlerinden biridir.

Şekil 17 üzerinde Mersin ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Mersin ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin içinde İŞKUR aracılığıyla arananların oranı yüzde 83,2 seviyesindedir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 71 olarak gerçekleşmiştir. Mersin ilinde ikinci sırada yüzde 58,4 ile “Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla” açık işler aranmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 48,7 ile “İnternet - Sosyal Medya Aracılığıyla” mevcut açık işler aranmaktadır.

Tablo 12: Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceriler	Öncelik Sırası
Takım Çalışması	1
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2
İş Tecrübesi	3
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	4
Sorun Çözme ve İniyatif Alabilme	5
İletişim ve İfade Yeteneği	6
Analitik Düşünebilme	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	8
Bilgisayar Kullanımı	9
Yabancı Dil	10

Mersin ilinde açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Takım Çalışması becerisi ilk sırada yer almaktadır. Bu beceriyi sırasıyla Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile İş Tecrübe becerileri takip etmektedir.

Tablo 13: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayıları

Meslekler	Açık İş
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	692
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	543
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	493
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	330
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	134
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	86
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	78
YÖNETİCİLER	35

Mersin ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 28,9 seviyesindedir. İkinci sırada ise yüzde 22,7 pay ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Tablo 14: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Arama Kanalları

Meslekler	Akra ba - Eş Dost	Gaz ete - İlan vb.	İnter net - Sosy al Med ya	İŞKUR Aracılı ğıyla	Kendi Çalışanl arım Aracılığı yla	Özel İstihd am Bürol arı
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	37,8 %	2,9 %	43,2 %	90,5%	79,3%	1,5%
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	13,2 %	3,9 %	42,0 %	88,3%	62,8%	0,0%
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	32,6 %	4,3 %	52,9 %	74,0%	34,0%	5,5%
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	39,8 %	4,6 %	56,6 %	85,6%	53,5%	6,1%
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	28,6 %	23,2 %	60,9 %	64,7%	51,2%	5,3%
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	27,1 %	11,8 %	47,1 %	82,4%	45,9%	4,7%
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	24,7 %	27,3 %	58,4 %	59,7%	53,2%	2,6%
YÖNETİCİLER	2,9 %	60,0 %	62,9 %	91,4%	34,3%	31,4 %
NİTELİKLİ TARIM, ORMANCILIK VE SU ÜRÜNLERİ ÇALIŞANLARI	0,0 %	0,0 %	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; Mersin ilinde arama kanalları içerisinde İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Yöneticiler, Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Hizmet ve Satış Elemanları olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin büyük bölümü İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarında açık işlerin aranma kanalı olarak İŞKUR'un kullanıldığı görülmüştür.

Tablo 15: Açık İşi En Fazla Olan İlk 10 Meslek İçin Talep Edilen Beceri Sırası

Meslekler	Analitik Düşünebilme	Bilgisayar Kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	İletişim ve İfade Yeteneği	İş Tecrübesi	Sorun Çözme ve İnsiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki/ Teknik Bilgi ve Tecrübe
Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçiler			5		1	4	2	3		6
Garson (Servis Elemanı)	7		6	8	3	2	5	1		4
Satış Danışmanı / Uzmanı	7		6	2	1	6	3	4	7	5
Paketleme İşçisi (Gıda)			1			2	5	3		4
İnşaat İşçisi			1			4	2	3		
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi			4		3	2				1
Konfeksiyon İşçisi	7		5		6	1	4	3		2
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)			5			4	2	1		3
Çelik Yapılandırmacı							2	1		3
Dokuma Konfeksiyon Makineci			1			2		4		3

Tablo 15 üzerinde Mersin ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Paketleme İşçisi (Gıda), İnşaat İşçisi, Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada aranmaktadır.

Tablo 16: Tercih Edilen Cinsiyete Göre En Fazla Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Değil	Önemli	Genel Toplam
Satış Danışmanı / Uzmanı	Çelik Yapılandırıcı	Dokuma Konfeksiyon Makineci		Dokuma Konfeksiyon Makineci
Temizlik Görevlisi	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Garson (Servis Elemanı)		Garson (Servis Elemanı)
Müşteri Temsilcisi	İnşaat İşçisi	Konfeksiyon İşçisi		Çelik Yapılandırıcı
Ebe-Hemşire	Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi		Konfeksiyon İşçisi
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Betonarme Demircisi	Paketleme İşçisi (Gıda)		Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Montaj İşçisi (Havali Torna Vida)	Koordinatör-İnşaat, İmalat Sanayi	Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçiler		Paketleme İşçisi (Gıda)
Çocuk Gelişimcisi/Çocuk Gelişim Uzmanı	Garson (Servis Elemanı)	Satış Danışmanı / Uzmanı		Satış Danışmanı / Uzmanı
Aşçı	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Market Elemanı		Diğer Garsonlar, Barmenler Ve İlgili İşçiler
Ön Muhasebeci	Ağaç Biçme Makinesi Operatörü (Hızarcı-Keresteci)	Düz Dikiş Makineci		Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Ağaç Palet İmalatçısı	El Ve Makine Dikişçisi (Genel)		İnşaat İşçisi

Mersin ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Dokuma Konfeksiyon Makineci, Garson (Servis Elemanı), Çelik Yapılandırıcı meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan meslek ise Satış Danışmanı / Uzmanı mesleğidir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu meslek Çelik Yapılandırıcı; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise en çok aranan meslek Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğidir.

2.3. TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında işverenlere son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bu mesleklerde eleman temininde güçlük çekilmesinin nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Mersin ili işgücü piyasasının talep kısmında yaşanan darboğazları daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin temin etmekte güçlük çektiği meslekler, eleman sayıları ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin etmekte zorlandığı gibi veriler ile önemli bilgi elde edilmektedir. Bu bölümde ele alınacak bilgiler, İlin istihdam politikasına da yön verecektir. Bu kapsamda temininde güçlük çekilen meslekler, sektör ve meslek grupları bazında detaylıca incelenecektir.

Araştırma kapsamında Türkiye genelinde 19.286 işletmenin (20+ istihdamlı) çeşitli mesleklerde eleman temininde güçlük çektiği tespit edilmiştir. Mersin ilinde ise 20+ istihdamlı 248 işletme son bir yıl içerisinde temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,4'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken, Mersin ilinde ise bu oran yüzde 13,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

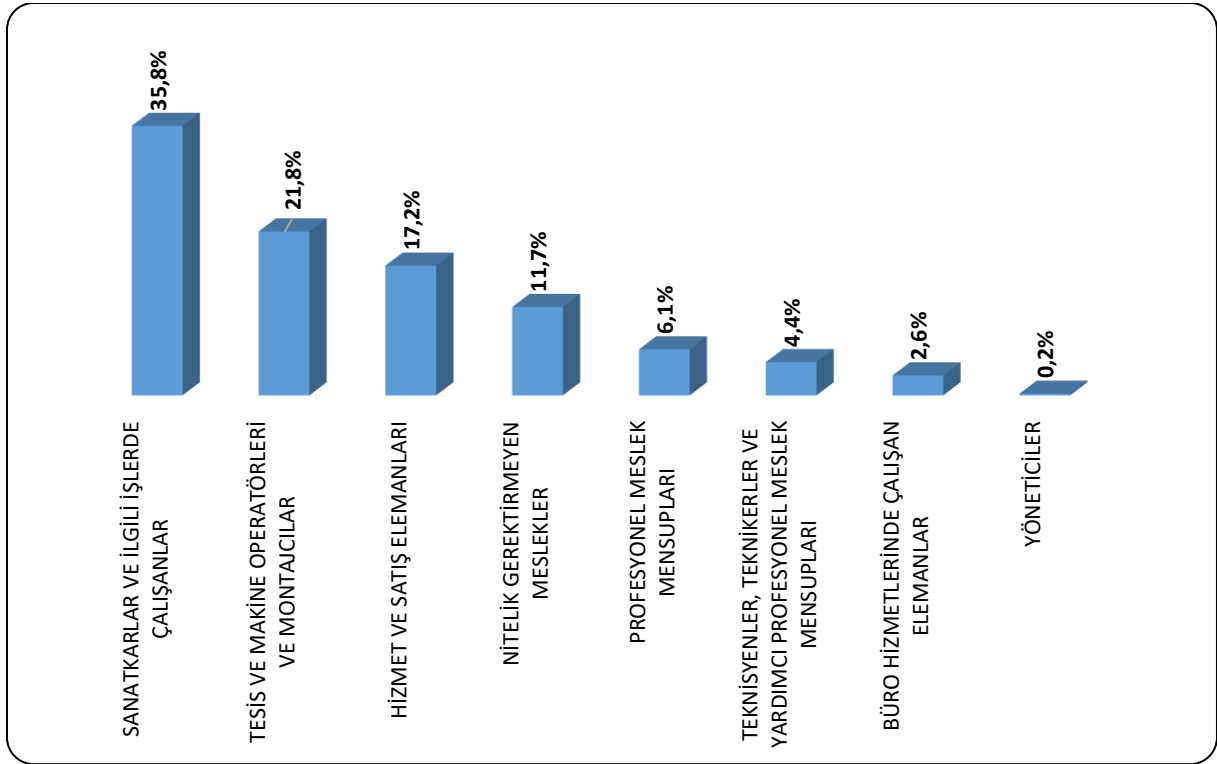
Tablo 17: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayıları

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	614
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	291
Toptan ve perakende ticaret	209
İnşaat	157
Ulaştırma ve depolama	91
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	49
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	35
Eğitim	14
Madencilik ve taş ocaklığı	11
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	9
Diğer hizmet faaliyetleri	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	2
Genel Toplam	1.488

Mersin ilinde 1.488 kişilik işgücü için eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle imalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Mersin ilinde temininde güçlük çekilen elemanların içinde imalat

sektörünün payı yüzde 41,3 seviyesindedir. Bunun dışında, Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri ile Toptan ve perakende ticaret sektörleri de ilk sıralarda yer alan ve eleman temininde güçlü çeken diğer sektörlerdir.

Şekil 18: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlü Çekilen Eleman Sayısının Dağılımı

Mersin ilinde meslek gruplarına göre eleman temininde güçlü çeken meslekler incelendiğinde 533 kişi ile Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunun ön plana çıktığı görülmektedir. Bu meslek grubunun toplam TGÇM içindeki payı yüzde 35,8 seviyesindedir.

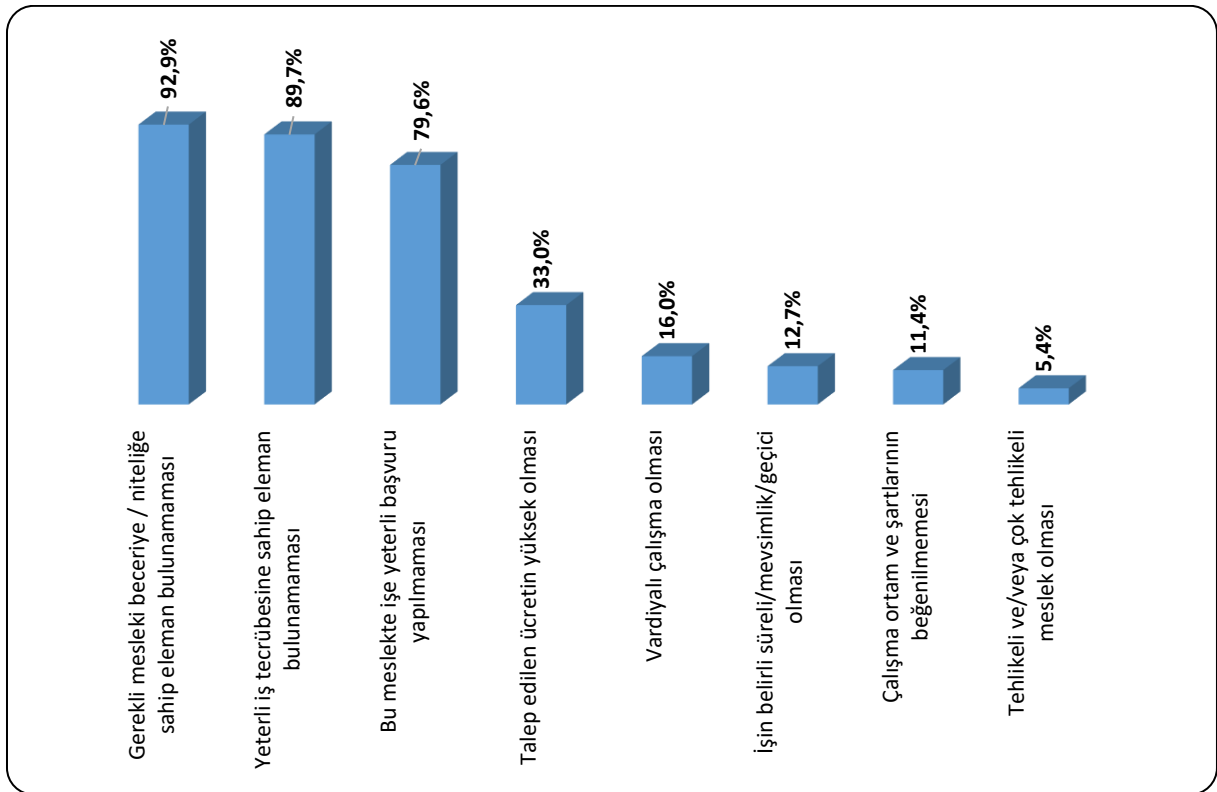
Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlü çeken eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlü çeken meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 31,3 seviyesindedir.

Tablo 18: Eleman Temininde Güçlük Çekilen İlk 10 Meslek

Meslekler	TGÇM Eleman Sayısı
Garson (Servis Elemanı)	131
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	126
Dokuma Konfeksiyon Makineci	101
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	82
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	61
Konfeksiyon İşçisi	56
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	51
Şoför-Yük Taşıma	48
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	37
Market Elemanı	35

Mersin ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 131 kişi ile Garson (Servis Elemanı) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 126 kişi ile El Ve Makine Dikişçisi (Genel) ve 101 kişi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri gelmektedir.

Şekil 19: Eleman Temininde Güçlük Çekilme Nedenleri

Mersin ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı

işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında ilk sırada Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması yer almaktadır.

Eleman temininde güçlük çekilme nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için talep edilen beceri ve tecrübeye sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

2.4. GELECEK DÖNEM İSTİHDAM BEKLENTİLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. Her ay düzenli olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından gerçekleştirilen İktisadi Yönelim Anketleriyle imalat sanayiinde yer alan firmalardan gelecek 3 aylık döneme ilişkin istihdam beklentileri derlenmektedir. TCMB'nin bu kapsamda her ay yayınladığı istatistikler ise yalnızca imalat sektörü ve ülke geneline ilişkin bilgi vermektedir. İşgücü Piyasası Araştırmaları ise işverenlere bir yıl sonrası için öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimlerini belirlenmektedir. Ayrıca istihdam özelinde, teknolojik değişim ve dönüşümün işverenlerin bulundukları sektöre gelecek 10 yılda nasıl etki edeceği de İPA ile işverenlere sorulmaktadır. İPA verilerinden elde edilen bilgilerle 17 sektör için Türkiye geneli ve il düzeyinde raporlar düzenli olarak her yıl yayınlanmaktadır.

2.4.1. Net İstihdam Değişimi

Bu bölümde Mersin ilinde 2022 Yılı araştırma dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 18'i çeşitli mesleklerde net istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Mersin ilinde net istihdamın artacağını düşünen işletmelerin oranı 13,1 seviyesindedir. Öte yandan bazı meslekler için net istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,7 ve Mersin ilinde ise yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NİDO
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	322	5,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	30	2,8%
Bilgi ve iletişim	20	2,8%
Madencilik ve taş ocaklığı	41	2,8%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	141	2,8%
İmalat	1.057	2,7%
Gayrimenkul faaliyetleri	6	2,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	3	2,2%
Ulaştırma ve depolama	373	2,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	19	1,7%
Toptan ve perakende ticaret	396	1,3%
Diğer hizmet faaliyetleri	13	1,2%
Eğitim	25	0,5%
İnşaat	92	0,4%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	47	0,3%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	-1	-0,1%
Genel Toplam	2.586	1,6%

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde bir yıl sonrası için (27 Mayıs 2023) istihdamın yüzde 2,7 artacağı beklenmekte olup Mersin ilinde ise bu oran yüzde 1,6 olup ülke genelinin altında gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam artışı 1.057 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı yüzde 5,6 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe beklenmektedir.

Tablo 20: Meslek Gruplarına Göre Beklenen İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi
TESİS VE MAKİNE OPERATÖRLERİ VE MONTAJCILAR	590
HİZMET VE SATIŞ ELEMANLARI	549
NİTELİK GEREKTİRMEYEN MESLEKLER	535
SANATKARLAR VE İLGİLİ İŞLERDE ÇALIŞANLAR	429
PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	234
TEKNİSYENLER, TEKNİKERLER VE YARDIMCI PROFESYONEL MESLEK MENSUPLARI	129
BÜRO HİZMETLERİNDE ÇALIŞAN ELEMANLAR	119
Genel Toplam	2.586

Mersin ilinde önümüzdeki bir yıl içerisinde en fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu 590 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. 27 Mayıs 2023 tarihine kadar en düşük istihdam artışı beklenen meslek grubu ise Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur.

Tablo 21: En Fazla Net İstihdam Artış ve Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Beden İşçisi (Genel)	Beton Ve Betonarme Kalıpcısı
Garson (Servis Elemanı)	Başka Yerde Sınıflandırılmamış Kaba İnşaat Ve İlgili İşlerde Çalışan Sanatkarlar
Konfeksiyon İşçisi	Mermer Ebatlandırma İşçisi
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Duvarcı
Perakende Satış Elemanı (Tezgahtar)	Mobilya Döşeme İşçisi
Şoför-Yük Taşıma	Sevkiyat Görevlisi
Dış Ticaret Ofis Hizmetleri Elemanı	Kasap (Et Hazırlayıcı)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Saha Sayım Görevlisi
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Sıvacı
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	Boyacı Ve Yüzey Hazırlamacı/Yapı Dekorasyoncusu

Mersin ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Beden İşçisi (Genel), Garson(Servis Elemanı) ve Konfeksiyon İşçisi meslekleridir. Beton ve Betonarme mesleği ise en fazla net istihdam azalışı beklenen meslek olarak belirtilmiştir.

2.4.2. Teknolojik Dönüşümün İstihdama Etkisi

İPA kapsamında yer alan işverenlere, “gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik gelişme ya da dönüşümün sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?” sorusu yöneltilmiştir.

Tablo 22: İşverenlerin Teknolojik Dönüşüm Sonucu İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	16,9 %	1,4%	14,3%	67,5%
Toptan ve perakende ticaret	9,9%	1,2%	13,6%	75,3%
Ulaştırma ve depolama	12,5 %	1,0%	11,2%	75,3%
İnşaat	9,4%	3,5%	9,8%	77,3%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	17,2 %	0,0%	14,1%	68,7%
Eğitim	13,3 %	1,0%	22,4%	63,3%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,3 %	0,0%	25,4%	59,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	7,9%	0,0%	17,1%	75,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	15,8 %	0,0%	13,2%	71,1%
Madencilik ve taş ocaklığı	18,5 %	0,0%	3,7%	77,8%
Diğer hizmet faaliyetleri	13,0 %	0,0%	26,1%	60,9%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	30,0 %	0,0%	20,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	33,3 %	0,0%	50,0%	16,7%
Finans ve sigorta faaliyetleri	33,3 %	0,0%	33,3%	33,3%
Bilgi ve iletişim	16,7 %	0,0%	0,0%	83,3%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	30,0%	70,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	10,0 %	20,0%	70,0%
Genel Toplam	12,9 %	1,4%	14,1%	71,6%

Sektörlere göre işgücü piyasalarında yaşanan teknolojik dönüşümün istihdama sektörel yansıması incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranının en yüksek olduğu

sektörler; Gayrimenkul faaliyetleri ile Finans ve sigorta faaliyetleri sektörleridir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en fazla olan sektör ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörüdür.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

2022 yılı Nisan-Mayıs aylarında saha çalışması gerçekleştirilen İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında, ilimizde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ile istihdamın korunması ve artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sunması amacıyla Mersin İli İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında yer alan işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda mevcut çalışanlar için beceri eksiklikleri, işverenin son bir yıl içinde eleman temin etmekte güçlük çektiği meslekler ve nedenleri tespit edilmiştir. Bu veriler doğrultusunda hazırlanan raporun işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İşgücü piyasasının aktörleri, emeğini arz eden çalışma istek ve arzusundaki kişiler ile emeği talep eden işverenlerdir. TÜİK tarafından her ay yayınlanan ve Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına ilişkin sonuçları içeren istatistikler, işgücü piyasasının arz yönüne ilişkin temel bilgi kaynağı kabul edilmektedir. TÜİK 2013 yılından günümüze il düzeyinde işgücü verisi yayınlamamaktadır. Özellikle işgücü piyasasına arz yönünden bakarken kullanılabilecek verilerin çoğu Mersin ili özelinde değil, Adana ve Mersin illerini kapsayan TR62 bölgesi için oluşturulmaktadır. TR62 bölgesi içinde, Adana ve Mersin illeri sosyo-ekonomik gelişmişlik seviyesi, demografik yapısı ve coğrafi konumu bakımından birbirine benzer özellikler taşımakla birlikte, derlenen verilerin bölge bazında olması, ilin gerçek durumunun değerlendirilmesine tam olarak imkân sağlamamaktadır. 2014 itibarıyla TÜİK'in yayınladığı işgücü istatistikleri içinde yalnızca yıllık bazda bölgesel veriler yer almaktadır. 2021 yılı TÜİK verilerine göre TR62 (Adana, Mersin) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 13,2 düzeyindedir. 2023 yılından itibaren yıllık istatistiklerin il düzeyinde açıklanabilmesi için TÜİK tarafından çalışmalar sürdürülmektedir.

Mersin ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan kişilerin önemli bir bölümü vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip kişilerdir. İlimizde mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı ile birlikte bazı sektörlerde kalifiye eleman temininde de sıkıntı yaşanmaktadır. Bir çok işveren, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanabilmesi için İŞKUR'un aktif işgücü programlarının önemini ortaya koymaktadır.

Araştırma sonucunda ortaya çıkan eleman temininde güçlük çekilen mesleklere göre yapılacak çalışmalarla kurs ve programların planlanması istihdamın arttırılmasına yardımcı olacaktır.

Mersin ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre araştırma kapsamında yer alan işletmelerdeki toplam çalışanların içinde erkeklerin payı yüzde 74,7 iken kadınların payı ise yüzde 25,3 olarak tespit edilmiştir. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Kadın istihdamındaki yoğunluk sektörler arasında farklılık göstermektedir. Mersin ilinde kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Ülkemizde kadın çalışan oranının diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olduğu sektörler Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. Bu sektörlerde belirli bir eğitim düzeyinin üzerinde eğitime sahip kadınların istihdam edilme şansı daha yüksektir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılım oranı OECD ve AB ülkeleri ile kıyaslandığında düşük seviyededir. Kadınların işgücüne katılımının artması, kadınlara yalnızca ekonomik bağımsızlık kazandırmamakta, aynı zamanda sosyal hayatta daha etkin olmalarını sağlamaktadır. Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadın istihdamı teşvik edilmelidir. İş ve aile yaşamı dengesinin sağlanmasına yönelik gerekli düzenlemeler öncelikli olarak hayata geçirilmelidir. Kadınların eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların mesleki eğitim kurslarından yararlandırılması, kadın istihdamına yönelik teşviklerin geliştirilmesi gerekmektedir. Kadın girişimcilere ait işyerlerinde kadın istihdamının diğer işletmelere kıyasla daha fazla olduğu gözlenmektedir. Bu nedenle kadın girişimciliğini teşvik etmek önem arz etmektedir.

Mersin ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın iş arayanların kayda değer kısmı nitelik gerektirmeyen mesleklerde iş aramaktadır. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde gelişim göstermelerine bağlıdır.

2022 yılı Ocak-Eylül döneminde Mersin ilinde aktif işgücü piyasası programları kapsamında 855 kurs ve program düzenlenmiş olup bu kurs ve programlardan toplam 3.351 kişi faydalanmıştır. İŞKUR tarafından açılan kurs ve programların yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların istihdam edilebilirliklerinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un emek piyasalarındaki etkin rolü oldukça önemlidir. Aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak yeni bir meslek kazanmaları veya varolan mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanmaktadır.

Mersin ilinde 20 ve üzeri istihdama sahip işletmeler içerisinde istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve perakende ticaret, Ulaştırma ve depolama ile İnşaat sektörleridir.

Mersin ili İşgücü Piyasası Araştırmasının uygulandığı Nisan-Mayıs döneminde 324 işletmede 2.392 açık iş tespit edilmiştir. Mersin ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 2.392 kişilik açık işin 1042 kişilik kısmı, imalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin nispeten yüksek olduğu diğer bir sektör ise Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörüdür.

Mersin ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin içinde açık iş bulanan işletme oranı yüzde 17,4 seviyesindedir. Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı ise yüzde 24,6 olarak gerçekleşmiştir.

Açık işi olan işletmelerin içinde; aradıkları elemanlar için talep edilen asgari eğitim düzeyine “Eğitim Düzeyi Önemli Değil” cevabı veren işletmelerin oranı Mersin ilinde yüzde 37,5 seviyesindedir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri incelendiğinde, İşverenlerin istedikleri elemanları bulmakta yaşadıkları zorlukların en fazla “Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması” nedeninden kaynaklandığı görülmektedir. Ülke genelinde son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının veya Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında yer alan işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “İşletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 18’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Mersin ilinde istihdamın artacağını düşünen işverenlerin oranı yüzde 13,1 seviyesindedir. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 1,7 iken Mersin ilinde yüzde 1,6 olarak gerçekleşmiştir.

İstihdam ile istihdam edilen nüfusun eğitim düzeyi arasında önemli bir ilişki bulunmaktadır. Çalışabilir yaştaki nüfusun eğitim düzeyinin düşük olması bir yandan işgücü piyasasına dâhil olmayı zorlaştırdığı gibi, diğer yandan da işgücü piyasasına girenlerin oldukça düşük ücretlere razı olması ve kayıt dışı istihdam gibi sıkıntıları beraberinde getirmektedir. İşgücü piyasalarının sağlıklı bir şekilde işleyebilmesi için eğitim ve istihdam arasında ilişkinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında, gerek Mersin İli gerekse Türkiye genelinde eğitim sürecini tamamlayarak herhangi bir okuldan mezun olarak işgücü piyasasına dâhil olmak isteyenlerin, bilgi ve becerilerinin yeterli düzeyde olmadığı ve davranışlarının piyasanın taleplerini karşılamaktan oldukça uzak olduğu görülmektedir.

Eğitim ve istihdam arasındaki ilişkinin yerel düzeyde güçlendirilebilmesi kurumlar arasında yapılacak üst düzeyde işbirlikleri ile sağlanabilecektir. Bu çerçevede bir işbirliğine ulaşabilmek için, İŞKUR İl Müdürlükleri, İl Milli Eğitim Müdürlükleri, Üniversiteler, Sivil Toplum Kuruluşları ve işverenleri temsilen Ticaret ve Sanayi Odaları ile Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birlikleri başta olmak üzere, ekonomik ve sosyal tüm tarafları bünyesinde barındıran İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları (İİMEK) oluşturulmuştur. İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları (İİMEK), mesleki ve teknik eğitim ile işgücü piyasası arasında kurumsal bir bağ oluşturması ve işbirliğine dayalı bir yönetim mekanizması sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Pandemi, Ukrayna-Rusya savaşı, Enerji ve gıda fiyatlarında yaşanan artışlar, ekonomilerde yaşanan arz talep dengesizliği ve enflasyonist baskılarla birlikte olağanüstü bir süreçten geçtiğimiz bu dönemde sosyo-ekonomik kırılganlığın dünya genelinde arttığı gözlenmektedir. Pandemi döneminde yaşanan gelişmeler, dijitalleşme ve son yıllarda hızla gelişen teknoloji, üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler oldukça hızlı değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi, etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitim ön plana çıkmaktadır.

Günümüzde istihdamın önemli bir aracı olarak görülen esnek çalışmanın yaygınlaşması, güvenceli esneklik kavramının daha fazla gündemde yer almasını sağlamaktadır. Aktif ve pasif işgücü piyasası politikalarıyla, güvence-esneklik dengesi de gözetilmelidir. Yaşam maliyetlerinin sürekli olarak yükseldiği bir dünyada, istihdamın ve gelirin sürdürülebilirliği için esnek çalışma modellerinin de güvenceli hale getirilmesine yönelik dönüşüm zaruridir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

KAYNAKÇA

Sosyal Güvenlik Kurumu. (2022, 10 28). *Aylık Sigortalı İstatistikleri (Temmuz 2022)*. SGK Web Sitesi: <https://www.sgk.gov.tr/Istatistik/Aylık/42919466-593f-4600-937d-1f95c9e252e6/> adresinden alındı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası. (2022, 10 28). *İktisadi Yönelim Anketi ve Reel Kesim Güven Endeksi (Ekim 2022)*. TCMB: <https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579/IYA-Rapor.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-cb9c6ed8-d70b-4199-a7d8-0fd8067f4579-ogdYfbO> adresinden alındı

Türkiye İstatistik Kurumu. (2022, 10 28). *2021 Yılı İşgücü İstatistikleri*. TÜİK: <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/Index?p=isgucu-istatistikleri-2021-45645&dil=1> adresinden alındı

Türkiye İş Kurumu. (2012-2022). İl Düzeyinde İstatistikler. *İdari Kayıtlar*. Türkiye: İŞKUR.

Türkiye İş Kurumu. (2022, Nisan-Mayıs). 2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması Verileri. Türkiye: İŞKUR.

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO). (2022, 10 27). *Dünyada İstihdam ve Sosyal Görünüm Eğilimler 2022*. ILO: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---europe/---ro-geneva/---ilo-ankara/documents/publication/wcms_834656.pdf adresinden alındı

EK: 2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞLETME BİLGİ FORMU

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2022 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan İşgücü Piyasası Araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörel bazda ihtiyaçların belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1. Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu İle İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. İlgili Kanun uyarınca şahsınıza ait bu bilgiler idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistiki maksadı dışında kullanılamaz.

2-Türkiye İş Kurumu Kanunu gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içerisinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 8.030TL (sekizbinotuzlira) İdari Para Cezası verilir.

3-İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. Bu maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136'ncı maddesi hükümleri uygulanır.

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe yetkilileri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
a) İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
b) İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
c) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
d) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
e) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapılıyor mu?		
f) Engelli istihdam ediyor musunuz?		

1) Gelecek bir yıl içinde ilinizde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 2'ye geçiniz. Hayır ise, soru 3'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

2) Yatırımla İlgili Bilgiler

Yatırımın Türünü Belirtiniz.

- İlave Yatırım** () Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs. alımı veya kiralınması
Teknolojik Yatırım () Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi
Stratejik Yatırım () İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri
Diğer ()

3) İşyerinizde toplam kaç çalışanınız bulunmaktadır?

Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

4) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve beceriler var mıdır?

Evet () (5.soruya geçiniz.)

Hayır () (6. soruya geçiniz.)

5) Çalışanlarınızda eksikliğini duyduğunuz bilgi ve becerileri belirtiniz.

[illegible]

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır)

BÖLÜM I-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet () 6.1. Soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1. En önemli olacak şekilde sıralanmalıdır.)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1, EN FAZLA 3 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM II – 1 YIL SONRA (27 MAYIS 2023 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz	Net sayısal artış	Sizce bu meslekte artışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)	
8) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (27 Mayıs 2023 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	Sizce bu meslekte azalışın gerekçesi nedir? (İsteğe bağlı)	

BÖLÜM III - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet () 9.1. Soruya geçiniz.

Hayır () 10.Soruya geçiniz.

9.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri, bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısı ile nedenlerini belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM IV – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

- 10) Gelecek 10 yıl içerisinde işgücü piyasasında yaşanan teknolojik değişim ya da dönüşümlerin sektörünüzdeki istihdama yansımaları nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

- 11) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

- 12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 13. Soruya geçiniz. Hayır () 14. Soruya geçiniz.

- 13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini	()
İşbaşı Eğitim Programları	()
Nakdi Ücret Desteği	()
Mesleki Eğitim Kursu	()
Kısa Çalışma Ödeneği	()
Danışmanlık ve Yönlendirme	()
Teşvikler	()

- 14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretlenebilir.)

İŞKUR hizmetleri hakkında yeterli bilgi sahibi değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İŞKUR İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
İŞKUR'da aradığım nitelikte eleman bulamadım. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
İŞKUR hizmetlerinden memnun kalmadım. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
Diğer (Belirtiniz).....

15) İşyerinizde uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam ediyor musunuz?

Evet () 16. Soruya geçiniz.

Hayır () 17. Soruya geçiniz.

16) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam etme sebebiniz nedir?

- a) Yabancı dil bilgisine sahip olması
- b) İşletmenin hedef kitlesiyle aynı uyruktan olması
- c) Teşvikler
- d) Yeterli mesleki bilgiye sahip olması
- e) İşgücü maliyetinin daha düşük olması
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

17) Uluslararası/geçici koruma altındaki yabancı işçi istihdam **etmeme** sebebiniz nedir?

- a) Yabancı işçi çalıştırma prosedürleri hakkında yeterli bilgi sahibi olmama
- b) Çalışma izni harcının yüksek olması
- c) Kültürel uyumsuzluk
- d) Yeterli Türkçe bilgisine sahip olmama
- e) Yeterli mesleki bilgiye sahip olmama
- f) Yeterli başvuru olmaması
- g) Diğer.....(kısaca açıklayınız) **(Son soru)**

2022 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.